

Verbeterplan en realisatie 2012-2013

Maatschappelijk Werk
en Dienstverlening

Instituut voor
Sociale
Opleidingen

... van het geheel is in de hu
... staat niet mogelijk zonder een grondige, rest
ingreep. De klus zal dus hoe dan ook moeten worden

DE AANPAK

... de bouwkundige context en het glas-in-lood kunstwerk zijn
... rduidelijk een cultuurhistorisch en bouwhistorisch ge
... dus zaak om dit zo te houden. Hiervoor is inmiddels
... me oplossing gevonden. Ruitje voor ruitje wordt verwijde
... erd, gerestaureerd en weer teruggeplaatst, waarna
... ood kunstwerk weer in al zijn oorspronkelijke glorie is
... nderen.

vertref jezelf

Inberla

Verbeterplan en realisatie 2012-2013

Opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)

Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO)

Hogeschool Rotterdam

**Rotterdam
September 2013**

Inleiding

De opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) van Hogeschool Rotterdam (HR) is op 24 en 25 september 2012 gevisiteerd. Het NQA visitatiepanel kwam tot een onvoldoende beoordeling voor standaard 3: *Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties*. Direct na het verschijnen van het visitatierapport van de NQA heeft de opleiding MWD van HR haar “Verbeterplan MWD 2012-2013” opgesteld. (18 december 2012).

Op 3 juli heeft de NVAO in een brief aan de HR haar besluit kenbaar gemaakt: *“Het negatieve eindoordeel van het panel laat de NVAO niet toe om over te gaan tot het verlenen van accreditatie.”* *“De NVAO biedt u de mogelijkheid een herstelplan in te dienen. Hierin dient u aan te geven welke verbetermaatregelen u gaat nemen of reeds genomen heeft. Het herstelplan dient toereikend te zijn om de door het panel geconstateerde tekortkomingen die tot het oordeel onvoldoende hebben geleid te herstellen. Daarbij dient het plan tegemoet te komen aan de in deze brief genoemde aandachtspunten. Realisatie van het herstelplan moet haalbaar zijn binnen een termijn van een jaar.”*

“Daarnaast vraagt de NVAO het panel in zijn beoordeling mee te wegen in hoeverre de deeltijdse variant, het verkorte traject voor mbo'ers en het aangepaste programma voor vertragersgroepen verantwoord zijn verkort dan wel aangepast. De aandacht van de NVAO gaat hierbij specifiek uit naar de toekenning van EC's voor werkplekleren.”

In bijgaand document gaat de opleiding MWD in op de door de NVAO voorgelegde vragen. Het bestaat uit drie deeldocumenten.

- A. **“Verbeterplan 2012-2013”**. Dit geeft aan welke verbeteracties de opleiding heeft geformuleerd. Op basis van de aanbevelingen uit het visitatierapport van NQA. Dit verbeterplan dateert van 18 december 2012. Pag. 3 - 23.
- B. **“Realisatie verbeterplan 2012-2013”**. De opleiding heeft met het realiseren van verbeteringen niet willen wachten op het formele besluit van de NVAO van juli 2013. Vanaf 2012 is zij van start gegaan met het uitvoeren van de geplande verbeteracties. Dit deeldocument geeft een overzicht van de activiteiten welke de opleiding in de periode september 2012 tot en met juli 2013 heeft ondernomen en welke voornemens er nog liggen voor 2013-2014. Pag. 24 – 39.
- C. In het document **“Aanvullende informatie MWD 2012-2013”** wordt informatie gegeven over de door de NVAO genoemde onderwerpen. pag. 40– 54.

**A. VERBETERPLAN
2012-2013**

OPLEIDING MAATSCHAPPELIJK WERK EN DIENSTVERLENING (MWD)

INSTITUUT VOOR SOCIALE OPLEIDINGEN (ISO)

HOGESCHOOL ROTTERDAM

**Rotterdam
18 december 2012**

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Kenmerken van de instelling

Naam instelling	Hogeschool Rotterdam
Postadres	Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon	010-7944141
Website	www.hogeschool-rotterdam.nl
Naam bevoegd gezag	Drs. M.J.G. Bormans, voorzitter College van Bestuur
Naam contactpersoon	Drs. G.A.M. Neger
Functie	Projectleider visitatie opleiding MWD
Postadres	Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon	010-7944163
e-mail	g.a.m.neger@hr.nl

Basiskenmerken van de opleiding

Naam van de opleiding	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
Niveau/oriëntatie	Bachelor
Studielast	240 ec
Graad	Bachelor Social Work
Varianten	Voltijd en Deeltijd
Locatie	Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam

Inhoud

Inleiding Verberplan 2012-2013	6
Hoofdstuk 1 Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	10
Hoofdstuk 2 Standaard 2 Onderwijsleeromgeving.....	12
Hoofdstuk 3 Standaard 3 Toetsing en Gerealiseerde Resultaten.....	17

Inleiding

De opleiding MWD van Hogeschool Rotterdam is op 24 en 25 september 2012 gevisiteerd door de NQA volgens de richtlijnen voor een beperkte opleidingsbeoordeling. Het visitatiepanel is tot de volgende oordelen gekomen.

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
1 Beoogde eindkwalificaties	Voldoende	Voldoende
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende	Voldoende
3 Toetsing en gerealiseerde Eindkwalificaties	Onvoldoende	Onvoldoende

Conform de beslisregels van de NVAO is daarmee het eindoordeel onvoldoende. In haar terugrapportage heeft het visitatiepanel vastgesteld: *“Dat de opleiding op weg is een flinke verbetering te maken met de introductie van de onderzoeksleerlijn. Het nieuwe toetsbeleid, dat in 2012-2013 volledig operationeel is, en de rol van examencommissie en toetscommissie vormen naar de mening van het panel een goede basis om tot uitvoering van het toetsplan te komen. Het panel adviseert de NVAO daarom de opleiding een hersteltermijn toe te kennen, zodat zij aan kan tonen dat met het vernieuwde curriculum het gewenste kwaliteitsniveau kan worden gerealiseerd.”* (visitatierapport pagina 23).

De opleiding ziet zelf het belang in van verbetering van het gewenste kwaliteitsniveau. In december 2012 heeft zij bijgaand verbeterplan geformuleerd. De in dit verbeterplan aangegeven verbeteracties zijn en worden gerealiseerd in het studiejaar 2012-2013. De beschreven acties sluiten aan bij het in de Kritische Reflectie gepresenteerde beleid. Daarnaast geeft de opleiding binnen het kader van het hogeschoolbeleid en instituutbeleid actief invulling aan de aanbevelingen uit het rapport ‘Vreemde ogen dwingen’ van de Commissie Bruijn op het gebied van externe validering. (Vreemde ogen dwingen. Eindrapport Commissie externe validering examenkwaliteit hoger beroepsonderwijs. HBO-Raad, mei 2012)

Hoewel de nadruk ligt op verbeteracties gericht op standaard drie, reageert de opleiding ook op de aanbevelingen uit het visitatierapport van de NQA bij standaard één en twee.

Per standaard wordt aangegeven op welke onderdelen van het visitatierapport de verbeteracties aansluiten. Ieder hoofdstuk begint met het citeren van de relevante passages uit het visitatierapport. Deze passages worden cursief weergegeven, met verwijzing naar het visitatierapport. Vervolgens benoemt de opleiding de verbeteracties, de gewenste resultaten en de borging per onderwerp. Daarbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

- Onderwijs
- Toetsing
- Professionalisering
- Borging
-

Indien er geen specifieke activiteiten op een van deze onderdelen zijn wordt het betreffend “hoofdje” weggelaten. Soms worden de “hoofdjes” “Onderwijs” en “Toetsing” samengevoegd. De resultaten moeten in augustus 2013 gerealiseerd zijn.

De opleiding verwacht met dit verbeterplan voldoende inzicht te geven in de activiteiten die zij onderneemt ter verbetering van het eindniveau van de opleiding. Een tweede visitatiebezoek is nog niet vastgesteld. Voorafgaand hieraan zal de opleiding een stand van zaken notitie opstellen waarin zij een update geeft van de ondernomen activiteiten en resultaten.

Samenvatting

De verbeteracties welke de opleiding in het studiejaar 2012-2013 onderneemt of reeds in gang heeft gezet worden hieronder kort samengevat. De opleiding evalueert in de periode juli – augustus 2013 de hier aangegeven verbeteracties. Hierbij worden ook studentenevaluaties betrokken. De genoemde maatregelen betreffen zowel het voltijd- als het deeltijdonderwijs. In de hoofdstukken volgt de concretisering van de verbeteracties en de beoogde resultaten per standaard en per onderwerp.

Samenvatting verbeteracties Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

Onderwijs

- De opleiding definieert explicieter de termen 'integralist' en 'generalist', mede in het licht van de grotestadsproblematiek en verheldert hiermee de positionering van de opleiding.

Professionalisering

- De positionering wordt met docenten van de opleiding besproken met als doel het eenduidig toepassen en uitdragen van dit opleidingsprofiel.

Borging

- De Curriculumcommissie van de opleiding borgt de positionering van de opleiding via het uitzetten van ontwikkelopdrachten bij het door haar ontworpen curriculum.
- De nadere uitwerking van de positionering van de opleiding wordt voor advies voorgelegd aan de beroepenveldcommissie en de opleidingscommissie.

Samenvatting verbeteracties Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Onderwijs en toetsing

- De opleiding geeft van de volgende drie onderdelen een expliciete beschrijving van het programma 2012-2013 (competenties, indicatoren, leerdoelen, beoordelingscriteria):
 1. Onderzoek. De opleiding beschrijft de onderzoeksvaardighedenlijn en de daarbij voor de maatschappelijk werker relevante onderzoeksmethodieken.
 2. Diversiteit. De opleiding benoemt welke aspecten van diversiteit in een opbouwend programma aan de orde komen en op welke wijze.
 3. Internationalisering. De opleiding benoemt welke internationale aspecten van het beroep in het programma aan bod komen en op welke wijze.

Professionalisering

- Met als doel een gedeelde visie en eenduidige uitvoering te bevorderen vindt deskundigheidsbevordering van alle docenten MWD plaats op onderzoeksvaardigheden en internationalisering.

Borging

- De Curriculumcommissie waarborgt de implementatie van "onderzoek", "diversiteit" en "internationalisering" door het uitzetten van ontwikkelopdrachten en de bewaking van de uitvoering.
- De uitwerkingen van "onderzoek" "diversiteit" en "internationalisering" in het curriculum worden voorgelegd voor advies aan de Beroepenveldcommissie en de Opleidingscommissie.
- De uitwerking van "internationalisering" wordt voor advies voorgelegd aan het Landelijk Opleidingsoverleg MWD (LOO MWD).
- In opdracht van de Onderwijsexamencommissie waarborgt de toetscommissie d.m.v. screening van toetsen de kwaliteit van toetsing op de onderdelen: "onderzoek", "diversiteit" en "internationalisering".

Samenvatting verbeteracties Standaard 3 Toetsing en Gerealiseerde Resultaten

De verbeteracties op het gebied van “onderzoek” vallen deels samen met de “verbeteracties toetsing” en “verbeteracties afstuderen jaar vier” onder standaard drie.

Omdat het panel op standaard drie tot een onvoldoende is gekomen zijn er in hoofdstuk 3 gedetailleerde verbeteracties beschreven. Samengevat hebben de verbeteracties betrekking op drie gebieden.

1^e Toetsing.

Onderwijs en toetsing

- Alle toetsing vindt transparant en op passend niveau plaats conform het huidige vigerende toetsbeleid.
- De opleiding beschikt over heldere beoordelingsformulieren.

Professionalisering

- Ten einde dit doel te realiseren vindt zowel gezamenlijk als individueel deskundigheidsbevordering plaats van docenten MWD op het gebied van toetsing. (zie pag.17)

Borging

- Onder eindverantwoordelijkheid van de Onderwijsexamencommissie toetst de Toetscommissie kwaliteit en niveau van de toetsing. Resultaten van evaluaties worden ook ter advies voorgelegd aan de Opleidingscommissie.

2^e Stage jaar drie.

Onderwijs

- De stage wordt uitgevoerd, getoetst en beoordeeld op door de opleiding beschreven niveau II en III van de indicatoren.

Toetsing

- De beoordeling van het methodisch handelen in de “stage jaar drie” is zichtbaar in de beoordelingscriteria die onderdeel uitmaken van de studiehandleiding.

Borging

- De borging voor de kwaliteit van “stage jaar drie” ligt bij de Onderwijsexamencommissie. De Praktijkcoördinator deeltijd, de Jaarcoördinator stage en de Toetscommissie bewaken de uitvoering. (zie uitwerking “borging” pagina 18).

3^e Afstuderen.

Onderwijs

- Toetsing en beoordeling van het afstuderen van studenten geschiedt op bachelor niveau.
- Afstudeerbegeleiders en tweede beoordelaars hanteren dezelfde eisen bij toetsing en beoordeling.

Toetsing

- De opleiding hanteert een transparante beoordelingssystematiek.
- Beoordelingscriteria uit de onderzoeksvaardighedenlijst zijn terug te vinden in de beoordelingscriteria van het afstuderen.

Professionalisering

- Afstudeerbegeleiders en tweede docent-beoordelaars hebben een intensief deskundigheidsbevorderingstraject doorlopen gericht op verhoging van het afstudeerniveau, waarbij het lectoraat van het ISO wordt betrokken.

Borging

- De bewaking van de uitvoering van de kwaliteit van het afstuderen ligt bij de Afstudeercoördinator en de Toetscommissie, de borging ervan bij de Onderwijsexamencommissie.
- De studiehandleiding afstuderen wordt ter advies voorgelegd aan de Toetscommissie en de Onderwijsexamencommissie.
- De Toetscommissie screent aan de hand van een jaarlijks screeningplan vooraf en achteraf de uitvoering van de toetsing van het afstuderen en adviseert de Onderwijsexamencommissie.
- De opleiding zal, vooruitlopend op de uitvoering van een samenhangend pakket van beleidsmaatregelen op het niveau van de hogeschool en het Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO), uitgaande van de aanbevelingen van de Commissie Bruijn m.b.t. externe validering nog in het huidige studiejaar 2012-2013 gebruik maken van onafhankelijke externe docenten, deskundigen en een vertegenwoordiger uit het beroepenveld bij de beoordeling van het eindniveau van het afstuderen vierde jaar (zie voor een verdere uitwerking "externe validering" pag. 20 en "*borging*" pag. 21). Input van externen zal weer worden ingezet bij de verbetering van het afstuderen.

De opleiding is ervan overtuigd dat met de voorgelegde verbeteracties adequaat wordt gereageerd op de aanbevelingen en adviezen van het visitatiepanel en dat zij bij de eerstvolgende hervisitatie aantoonbaar dat zij: "*beschikt over een adequaat systeem van toetsing en dat beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd*".

Hoofdstuk 1 Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

Aanbeveling visitatierapport op standaard 1: Pagina 27

“Het panel adviseert de opleiding de termen ‘integralist’ en ‘generalist’ explicieter te definiëren.”

Uit het visitatierapport:

- *“Bevindingen”.*

Pagina 12

“De landelijke eindkwalificaties en daarmee de competenties van de opleiding van de Hogeschool Rotterdam voldoen aan het bachelor niveau”

- *“Overwegingen en conclusies”.*

Pag.12

“Een duidelijke visie op de positionering van de Rotterdamse maatschappelijk werker heeft het panel echter niet vernomen, waardoor de term generalist niet concreet (...) is ingevuld.”

Pag. 12

“Het panel vindt dat de opleiding de landelijke eindkwalificaties op een correcte manier heeft vertaald naar negen competenties met expliciete niveau-indicatoren. De opleiding heeft de speerpunten van de Hogeschool Rotterdam, internationalisering en diversiteit, in de competenties verwerkt.”

1.1 Verbeteracties positionering

Gewenst resultaat

De opleiding verwoordt in een document en in haar communicatie naar werkveld en studenten hoe zij invulling geeft aan het profiel van de “generalist” - “integralist” binnen de grootstedelijke context van Rotterdam.

Toelichting.

De opleiding had op het moment van visitatie (september 2012) de positionering van het maatschappelijk werk verwoordt in het document “Opleidingsprofiel Maatschappelijk Werk en Dienstverlening”. Daarin worden als basis van de opleiding negen trends geformuleerd, die richting geven aan het curriculum (pagina 6 en 7 van het Opleidingsprofiel). Hierbij sluit zij aan op een landelijke discussie over de nieuwe rol van de sociaal werker. Voor deze discussie verwijst de opleiding naar een artikel van Frank Peters “HSAO en arbeidsmarkt tweede versie (zie bijlage bij deze reactie: HSAO en arbeidsmarkt. Frank Peters, Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt).

De opleiding beschrijft in trend 4 de termen “generalisme – specialisme”. En zij verwijst in het Opleidingsprofiel ook naar M. Scholte (2010); “Oude waarden in nieuwe tijden”, Utrecht. Movisie. Met name door de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de grootstedelijke problematiek waar de opleiding op gericht is, is er een toenemende behoefte aan een breed opgeleide maatschappelijk werker omdat deze in de eerste lijn wordt geconfronteerd met een veelheid aan complex samenhangende problematieken. Maatschappelijk werkers moeten in staat zijn te schakelen tussen verschillende domeinen uit het leven van de cliënt: o.a. tussen materiele en immateriële zaken, juridische en psychosociale aspecten, collectieve arrangementen en individuele hulpverlening, tussen preventie en interventie. Hij moet in staat zijn deze voor de cliënt te verbinden. Hij is zo een specialist in het generalist zijn. De verbeteracties betreffen niet zozeer een wijziging in de positionering maar een verheldering van het gekozen opleidingsprofiel.

Verbeteracties positionering

Onderwijs

- In juli 2013 beschikt de opleiding over een document waarin staat aangegeven hoe de positionering van de Rotterdamse Maatschappelijke werker concreet is ingevuld in het curriculum 2012-2013. Deze positionering heeft betrekking op de invulling van de term “generalist” en “integralist” binnen een grootstedelijke context.
- De opleiding geeft aan in welke programmaonderdelen van het curriculum 2012-2013 deze positionering aan de orde komt.
- De opleiding verwerkt de positionering expliciet in haar Opleidingsprofiel, het Opleidingsboekje MWD, in voorlichtingsmateriaal bij open dagen en in de communicatie naar studenten in de startweek van augustus 2013.

Professionalisering

- In de bijeenkomsten van het opleidingsteam wordt deze positionering met docenten van de opleiding besproken met als doel te komen tot een gezamenlijke visie en het eenduidig uitdragen ervan.

Borging

- De positionering van de opleiding wordt bewaakt door de Curriculumcommissie. Middels ontwikkelopdrachten aan modulebeheerders bewaakt de Curriculumcommissie dat de positionering herkenbaar in het curriculum wordt opgenomen.
- De positionering wordt ter advies besproken met de Beroepenveldcommissie en Opleidingscommissie en Onderwijsexamencommissie.

Hoofdstuk 2 Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Aanbeveling visitatierapport op standaard 2; pagina 27

“Het panel beveelt de opleiding aan om duidelijke keuzes te maken in voor de maatschappelijk werker relevante onderzoeksmethodieken en deze in de onderzoeksleerlijn op te nemen. De speerpunten van de Hogeschool Rotterdam, diversiteit en internationalisering, alsmede hun onderlinge relatie, mogen wat het panel betreft duidelijker in het programma van MWD aan bod komen, bijvoorbeeld in specifieke methodieken voor de diverse doelgroepen.”

Uit het visitatierapport.

- *“Inhoud van het programma”*

Pagina 14 en 15

“Wat de speerpunten van de Hogeschool Rotterdam betreft, constateert het panel dat de aandacht voor internationalisering de laatste jaren is toegenomen en duidelijker vorm heeft gekregen in tegenstelling tot het aspect diversiteit. Volgens de opleiding is in de BoKS aangegeven welke internationale literatuur in de opleiding wordt gebruikt, hoewel het panel dit niet uit het document Body of Knowledge and Skills 2012-2013 heeft kunnen afleiden en ook deeltijdse studenten aangeven weinig internationale literatuur te hebben gehad.”

Pagina 15

“Het panel zou dit willen aanvullen met aandacht voor diversiteit niet alleen in de Rotterdamse situatie, maar ook onder studenten, en deze diversiteit problematiseren en tot gespreksthemata maken.”

Op pagina 15

“In de praktijkgestuurde leerlijn moeten studenten de verbinding aangaan met grootstedelijke vraagstukken. De opleiding heeft deze invalshoek in het nieuwe curriculum versterkt door opdrachten te werven bij instellingen uit de regio Rotterdam.”

- *“Overwegingen en conclusie.”*

Pagina 19

“De opleiding heeft een helder curriculum neergezet.”

Pagina 19

“Het panel heeft waardering voor de invulling van het nieuwe curriculum. De lijn van competenties, indicatoren, leerdoelen naar beoordelingscriteria is duidelijk. De competenties en leerdoelen komen expliciet in de studiehandleidingen terug, zodat deze ook voor studenten inzichtelijk zijn gemaakt. De opbouw langs de drie leerlijnen zorgt voor een overzichtelijk curriculum. In het vernieuwde programma is meer aandacht voor onderzoeksvaardigheden. Het panel is hier tevreden over, maar adviseert de opleiding na te gaan hoe zij zich nog sterker kan profileren op de hbo-identiteit van praktijkgericht onderzoek. Het panel is van mening dat de onderzoekskwaliteiten van diverse docenten nog verbeterd kunnen worden in de vorm van verdere professionalisering en deskundigheidsbevordering.”

Pagina 19

“De opleiding biedt studenten een adequate leeromgeving waaraan met name de mediatheek en het Bureau Externe Betrekkingen een positieve bijdrage leveren. Het panel heeft betrokken docenten aangetroffen die bereid zijn in te zetten voor het vernieuwde programma. Wel is het panel van mening dat verdere scholing op het gebied van onderzoek wenselijk is.”

Pagina 23

“Het panel heeft wel vastgesteld dat de opleiding op weg is een flinke verbetering te maken met de introductie van de onderzoeksleerlijn.”

2.1 Verbeteracties onderzoek.

Gewenste resultaten:

- De opleiding geeft aan waar, aan de hand van welke leerdoelen en criteria, voor de maatschappelijk werker relevante onderzoeksmethodieken/vaardigheden worden getoetst en beoordeeld in het curriculum van 2012-2013.
- Docenten hebben in 2012-2013 scholingsdagen gevolgd op het gebied van onderzoek, hebben kennis van de onderzoeksvaardighedenlijn en passen deze toe in hun onderwijs.
- Leerdoelen en beoordelingscriteria op het gebied van onderzoeksvaardigheden worden opgenomen in de programmaonderdelen projectonderwijs en “afstuderen jaar vier”.

Toelichting

In het curriculum 2012-2013 van de opleiding MWD is momenteel een onderzoeksvaardighedenlijn uitgezet, die past binnen het beleid van het Instituut Sociale Opleidingen (ISO). Dit beleid voorziet in 2013-2014 in een leerlijn in alle opleidingen. Voor de leerlijn en de afzonderlijke studiejaren zijn indicatoren en leerdoelen vastgesteld. De opleiding MWD loopt vooruit op de implementatie van het ISO beleid. Bij MWD wordt in 2012-2013 de leerlijn geoptimaliseerd op basis van de reactie van het visitatiepanel en de evaluaties van de modulebeheerders en de jaarraden. De extra aandacht voor studievaardigheden in het vierde studiejaar 2012-2013, ondervangt de mindere aandacht hiervoor in jaar een en twee van dit cohort studenten (2009 – 2013). Vanaf 2012-2013 start de studievaardighedenlijn in het eerste studiejaar.

Belangrijke onderdelen van de onderzoeksvaardighedenlijn zijn:

- Is de opdracht beroepsrelevant en verantwoord omgezet in een probleemstelling?
- Is de literatuur beroepsrelevant en adequaat verwerkt in de analyse?
- Is de gekozen onderzoeksmethode verantwoord?
- Heeft gegevensverzameling en -verwerking op de juiste manier plaatsgevonden?
- Is het resultaat gekoppeld aan probleemstelling en analyse?

Hoewel de onderzoeksvaardighedenlijn de invulling betreft van de competenties acht en negen, kan deze leerlijn niet losgezien worden van competenties drie en zes uit het Opleidingsprofiel. Onderzoek is een middel om te komen tot verbetering van de beroepspraktijk. Het proces start voor de student bij *signaleren* in een arbeidsomgeving, daarna volgen de terugkoppeling van conclusies, aanbevelingen in de vorm van een beroepsproduct en zo mogelijk implementatie ervan in de praktijk. In het Opleidingsprofiel staan deze competenties als volgt beschreven.

Competentie 3

“De mw-er verleent hulp door signalen te onderzoeken en deze zo nodig om te zetten in adviezen op preventief gebied en doet waar nodig aan belangenbehartiging en preventie op lokaal, nationaal en internationaal niveau.”

Competentie 6

“De mw-er werkt vanuit de organisatie samen met andere hulpverleners en organisaties, zowel lokaal, nationaal als internationaal ten behoeve van cliënten en cliëntgroepen.”

Competentie 8

“De mw-er draagt bij aan de ontwikkeling van het beroep binnen een functiegroep.” “De student onderzoekt de beroepspraktijk en de voorwaarden voor de beroepsuitoefening en vertaalt de bevindingen naar consequenties voor het beroepshandelen van zichzelf en de beroepsgroep en doet concrete voorstellen voor operationalisering hiervan.”

Competentie 9

“De mw-er draagt de in het beroep geldende waarden uit ten overstaan van andere disciplines binnen en buiten de organisatie en draagt bij aan de ontwikkeling van het beroep door (praktijk) onderzoek en innovatie op lokaal, nationaal en internationaal gebied.” “De student doet actief onderzoek naar een beroepsvraagstuk en maakt de resultaten en conclusies toegankelijk voor beroepsgenoten.”

Verbeteracties onderzoek

Onderwijs

- De “onderzoeksvaardighedenlijn” is zichtbaar in het curriculum 2012-2013 en in studiehandleidingen. Zowel in de kennisgestuurde- als de praktijkgestuurdlijn (waaronder het “afstuderen jaar vier”).
- In deze leerlijn zijn de competenties acht en negen geoperationaliseerd in indicatoren en gekoppeld aan programmaonderdelen met bijbehorende leerdoelen en beoordelingscriteria.
- Om de 4^e jaars-studenten beter voor te bereiden op het afstuderen is de module “Project en onderzoek” een kwartaal naar voren gehaald: in kwartaal 2 worden 3 extra colleges gegeven en zijn de geplande workshops aangescherpt v.w.b. inhoud en vorm.

Toetsing

- Daar waar dit nog niet is gebeurd ontwikkelt de opleiding voor het praktijkgestuurde onderwijs beoordelingsformulieren waarin criteria m.b.t. onderzoeksvaardigheden op niveau staan benoemd.
 - o Deze criteria hebben betrekking op: de probleemstelling, onderzoeksmethode, gegevensverwerking, analyse, resultaat (conclusies en/of product), aansluiting van deze onderdelen en gewenst niveau.
 - o De beoordeling wordt gemotiveerd op het beoordelingsformulier.
 - o De beoordeling van projecten heeft een individuele component.

Professionalisering

- Professionalisering: in augustus 2012 is een scholingsdag besteed aan de plaats van onderzoeksvaardigheden in het curriculum met de volgende resultaten:
 - o Gedeelde visie op de plaats van onderzoeksvaardigheden in het curriculum.
 - o Analyse van twee plannen van aanpak uit het 4^e studiejaar 2011-2012, als input voor de begeleiders en beoordelaars van afstudeerwerkstukken.
 - o Eenduidige toepassing door docenten van gehanteerde criteria op het gebied van onderzoeksvaardigheden.
- Een professionaliseringsdag in februari 2013. Zie pagina 17 “Professionalisering” onder “Verbeteracties toetsing”.
- Afstudeerbegeleiders volgen een intensief professionaliseringsprogramma waarin eenduidige toepassing van onderzoek een belangrijk onderdeel is (zie paragraaf 3.3; “verbeteracties afstuderen jaar vier” onder “professionalisering”).
- In de gesprekscyclus van de onderwijsmanager met individuele docenten worden, indien nodig, afspraken gemaakt voor individuele deskundigheidstrajecten op dit gebied.

Borging

- Onder eindverantwoordelijkheid van de Onderwijsexamencommissie controleren de Curriculum-, Opleidings-, Beroepenveldcommissie en Toetscommissie kwaliteit en niveau van de onderzoekslijn:
 - o De Curriculumcommissie monitort of de ontwikkelopdrachten m.b.t. de onderzoeksvaardighedenlijn optimaal worden uitgewerkt.
 - o De Toetscommissie screent in opdracht van de Onderwijsexamencommissie of onderzoeksvaardigheden adequaat en op passend niveau worden getoetst.
 - o De uitwerking in het curriculum van de onderzoeksvaardighedenlijn wordt ter advisering voorgelegd aan de beroepenveldcommissie en de opleidingscommissie van MWD.

2.2 Verbeteracties diversiteit

Gewenst resultaat

In het curriculum 2012-2013 worden de programmaonderdelen die betrekking hebben op diversiteit en de daarbij horende indicatoren, leerdoelen en toetscriteria benoemd.

Toelichting

“Diversiteit” heeft betrekking op cultuur, religie, levensbeschouwing, etnische achtergrond, sekse, seksuele geaardheid, sociaal-economische positie en leeftijd. Hoewel op het moment van visitatie diversiteit al was opgenomen in het curriculum in de kennisgestuurde lijn, in vaardigheids-modulen en in de projecten, zal de opleiding de “diversiteit” scherper in beeld brengen. Hierbij is Trend 2 uit het Opleidingsprofiel relevant: “diversiteit in de samenleving”. Hierbij wordt tevens de Rotterdamse “grootstedelijke context” benoemd.

Verbeteracties diversiteit

Onderwijs en toetsing

- De opleiding geeft in haar opleidingsprogramma aan welke indicatoren, leerdoelen en beoordelingscriteria zijn gekoppeld aan diversiteit, ook op methodisch niveau.
- In het studieprogramma 2012-2013 wordt de student geconfronteerd met grotestadsproblematiek en diversiteit in een aantal kennisgestuurde modulen, in de projecten die direct in de Rotterdamse omgeving worden uitgevoerd en in vaardigheidsmodulen. Het gaat hier om de volgende modulen:
 - Jaar 1: Sociologie, Economie, Culturele antropologie, Politicologie, Werkmethode I en II, Communicatieve beroepsvaardigheden I en II, projecten, Stage 1.
 - Jaar 2: Diversiteit in de stad, Gezondheid en maatschappelijke positie, Individu en maatschappelijk werk, Sociale relaties en maatschappelijk werk, Samenleving en maatschappelijk werk, Practicum, Online hulpverlening en projecten, Stage 2.
 - Jaar 3: WMO en Sociaal (Rotterdams) beleid, Werkplaats 3 (omgaan met mishandeling en geweld), Supervisie en Stage 3.
 - Jaar 2 en 3 de modulen “Normatieve Professional”.
 - Jaar 4: (Minoren buiten beschouwing gelaten) Maatschappelijk werk in de internationale context.
- Daarbij wordt de wijze waarop er wordt ingegaan op dit onderwerp beïnvloed door de diverse samenstelling van de lesgroepen. Docenten zoeken in hun lessen aansluiting bij deze diversiteit van de lesgroepen.

Borging

- De Curriculumcommissie stuurt de implementatie van “diversiteit” in de opleiding door het uitzetten van ontwikkelopdrachten op dit onderdeel en door de bewaking van de uitvoering ervan.
- De uitwerking van “diversiteit” in het curriculum wordt ter advies besproken in de Beroepenveldcommissie en de Opleidingscommissie van MWD.
- De Onderwijsexamencommissie bewaakt kwaliteit en niveau van het gehele curriculum.

2.3 Verbeteracties Internationalisering

Gewenste resultaten

Studenten komen in aanraking met internationale aspecten van het beroep.

In het curriculum 2012-2013 worden de programmaonderdelen die betrekking hebben op internationalisering en de daarbij horende indicatoren, leerdoelen, en toetscriteria benoemd.

Verbeteracties Internationalisering

Onderwijs en toetsing

- In het curriculum 2012-2013 worden studenten in alle studie jaren, op passend niveau, aanwijsbaar met internationale aspecten van het beroep geconfronteerd.
- Bij de programmaonderdelen met internationale aspecten wordt benoemd welke indicatoren, leerdoelen en toetscriteria hierbij relevant zijn.
- In de Body of Knowledge en Skills is internationale literatuur opgenomen en literatuur waarin internationale beroepsontwikkelingen aan bod komen.

Professionalisering

- In een bijeenkomst van het opleidingsteam worden internationale ontwikkelingen als thema aan de orde gesteld. De bijeenkomst is gericht op het ontwikkelen van een gezamenlijke visie en een eenduidige toepassing van internationalisering. De expertisegroep Internationalisering ISO wordt hierbij ingeschakeld. De docenten worden bekend gemaakt met aanwezige voorzieningen, hulpmiddelen en hulpbronnen op hogeschool niveau. Waar nodig worden docenten gewezen op het professionaliseringsaanbod van de hogeschool op het gebied van "internationalisering".

Borging

- De Curriculumcommissie waarborgt de implementatie van "internationalisering" in de opleiding door het uitzetten van ontwikkelopdrachten en de controle op de uitvoering ervan.
- De uitwerking van "internationalisering" in het curriculum wordt ter advies voorgelegd aan de Beroepenveldcommissie, de Opleidingscommissie en het Landelijk Opleidingsoverleg MWD (LOO MWD).
- De Onderwijsexamencommissie bewaakt kwaliteit en niveau van het geheel curriculum.

Hoofdstuk 3 Standaard 3 Toetsing en Gerealiseerde Resultaten

Aanbevelingen visitatierapport op standaard 3. Pagina 27

Standaard 3

- Het panel adviseert de opleiding om de onderbouwing van het oordeel op de beoordelingsformulieren op te nemen en niet uitsluitend mondelinge feedback te geven. Het maakt het beoordelingsproces niet alleen voor niet-betrokkenen inzichtelijker, maar biedt de student de mogelijkheid om de feedback nog eens na te lezen of tegen een beoordeling in beroep te gaan.
- Het panel adviseert de opleiding haar toetsbeleid verder door te ontwikkelen, met aandacht voor de diversiteit van toetsen, en daarbij de controle op de toetsen achteraf en de toetsresultaten te betrekken.

Uit het visitatierapport

- “Systeem van toetsing”

pagina 20

“De afgelopen jaren heeft de opleiding gewerkt aan de verbetering van de toetsing. De resultaten uit evaluaties, bijvoorbeeld van alumni, lagen onder de norm. De opleiding heeft vervolgens de toetscriteria aangescherpt, toetsen gescreend op betrouwbaarheid, validiteit en inzichtelijkheid. Docenten consulteren een collega bij het opstellen van een toets (vierogenprincipe) en de toetscommissie controleert steekproefsgewijs vooraf de kwaliteit van toetsen. Uit de gesprekken met studenten bleek dat zij de ingezette vernieuwing als positief ervaren. De studiehandleiding per module geven voldoende inzicht in wat er van een student wordt verwacht, de criteria voor de toetsing zijn duidelijk en de toetsen sluiten goed op de inhoud van de module aan.”

Pagina 21

“Het panel heeft verschillende toetsen van diverse jaren bekeken. De kwaliteit van de toetsen is in het algemeen goed. Wel valt op dat er met name in de deeltijd en in het tweede jaar voltijd veel gebruik wordt gemaakt van multiplechoice toetsen om de kennis te toetsen.”

- “Realisatie van de beoogde eindkwalificaties”

pagina 21 onderwerp stage derde jaar voltijd:

“De stagedocent beoordeelt na raadpleging van de praktijkbegeleider de prestaties van de student. Het panel heeft verslagen van studenten ingezien en vindt en vond het niveau aan de lage kant. Het accent in de begeleiding lijkt vaker op het proces en minder op de inhoud te liggen. Misschien dat hierdoor de reflecties van studenten beschrijvender van karakter waren.”

Pagina 22

“Het panel is van mening dat de uitwerking van de projectopdracht en de proeven van bekwaamheid bij de afgestudeerden in 2010-2011 nog niet van het gewenste niveau is.”

Pagina 22-23

“Het panel heeft vastgesteld dat de studenten van 2011-2012 betere projectopdrachten hebben gemaakt dan de studenten van het jaar ervoor, hoewel ook hier producten bij zitten die nog voor verbetering vatbaar zijn, zeker op het gebied van gebruik en verantwoording van onderzoeksmethoden en geraadpleegde literatuur. De beoordelingen door de docenten zijn meer in overeenstemming met het geleverde werk en zijn volgens het panel realistischer. Het panel ziet de eerste, voorzichtige resultaten van het nieuwe curriculum. Het is nog steeds merkbaar dat deze studenten slechts beperkte training in onderzoeksvaardigheden hebben gehad, maar het panel heeft de verwachting dat met het doorvoeren van de hele leerlijn onderzoeksvaardigheden het niveau van de eindwerkstukken verder omhoog zal gaan.”

Pagina 23

“Het panel is positief over beoordelingsformulieren waar het gaat om de aspecten die beoordeeld worden, en de verbinding met de leerdoelen. Het panel stelt echter vast dat deze formulieren slechts als ‘afvinklijsten’ worden gebruikt, waardoor er geen onderbouwing of toelichting op staat vermeld.”

Pagina 23

“De formulieren zijn door één of twee beoordelaars ondertekend, al is niet zichtbaar hoe beide beoordelaars apart geoordeeld hebben.

Het panel merkt verder op dat de individuele bijdrage van studenten aan het groepsproduct op de beoordelingsformulieren niet zichtbaar is. Het panel heeft geen differentiatie in de beoordelingen tussen studenten van een groep aangetroffen. Het panel heeft gezien dat het literatuuronderzoek, het reflectieverslag en de proeve van bekwaamheid door individuele studenten zijn gemaakt.”

- *“Overwegingen en conclusie”*

Pagina 23

“Het panel is van oordeel dat de afstudeerproducten nog niet over de volle breedte het afstudeerniveau laten zien wat de opleiding nastreeft. Met name verschillende projectopdrachten van studenten van 2011-2012 vertonen gebreken op het gebied van verantwoording van methodes van aanpak en methodische uitvoering. In veel projecten is de verbinding tussen probleemstelling, literatuur, methode en conclusie diffuus. Verder is het panel niet geheel gerust over de mogelijkheden van meeliften in het groepswerk. Het feit dat de beoordelingen voor alle groepsleden altijd gelijk zijn, is in dit verband een aandachtspunt voor de opleiding.”

Pagina 23

“Het nieuwe toetsbeleid, dat in 2012-2013 volledig operationeel is, en de rol van examencommissie en toetscommissie vormen naar de mening van het panel een goede basis om tot uitvoering van het toetsplan te komen.”

Omdat het panel op standaard drie tot een onvoldoende beoordeling is gekomen worden de verbeteracties hier gedetailleerd aangegeven.

3.1 Verbeteracties toetsing

Gewenste resultaten

- Alle toetsing vindt plaats op passend niveau conform het al bestaande toetsbeleid.
- De onderwijsexamencommissie en de toetscommissie borgen de kwaliteit en het niveau van toetsing.
- In alle studiehandleidingen wordt een eenduidige, transparante lijn gehanteerd van competenties – indicatoren – toetsbare leerdoelen – naar toetsing en beoordeling met de daarbij horende criteria.
- Beoordelingsformulieren en procedures zijn transparant; feedback op ingeleverde opdrachten aan studenten wordt vastgelegd.
- Docenten hebben zich verder bekwaamd in het ontwerpen van toetsen gericht op eenduidige toepassing van de richtlijnen van het toetsbeleid.

Verbeteracties toetsing

Onderwijs en toetsing

- De verbeteracties toetsing overlappen deels de verbeteracties onderzoeksvaardigheden.
- De opleiding werkt met een toetsplan waarin het toetsbeleid concreet is uitgewerkt.
- De opleiding past een mix van toetsen toe passend bij de leerlijn en de leerdoelen. De multiple-choice (MC) toetsen die de opleiding hanteert, omvatten nooit meer dan de helft van het totaal aantal toetsen. In de deeltijdopleiding jaar een en twee worden in het binnenschoolse curriculum vooral MC toetsen afgenomen. Een belangrijk deel van de vaardigheidstoetsen vindt namelijk in het werk zelf plaats. De vaardigheidsonderdelen worden middels opdrachten, opgenomen in de routeplanner, door de docent-begeleider getoetst.

- De modulebeheerder maakt voor iedere toets een toetsmatrijs en een concepttoets. Deze toets wordt door een tweede lezer uit het betreffende moduleteam vooraf gescreend en indien nodig bijgesteld. (vier- ogen-principe).
- De opleiding ontwerpt voor projecten transparante, eenduidige beoordelingsformulieren waarin naast voorwaardelijke, formele en procescriteria ook heldere inhoudelijke en onderzoeks-methodische criteria zijn opgenomen.
- Bij de toetsing van projecten is altijd sprake van zowel een groepsbeoordeling als een individuele beoordeling.

Professionalisering

- In vervolg op professionaliseringsdagen in 2010-2011, zijn docenten MWD op 12 november 2012 verder geschoold in het verbeteren van de kwaliteit van de studiehandleidingen, waarin de lijn “competenties - indicatoren – leerdoelen – toetsing – beoordelingscriteria” centraal staat. Resultaten van deze dag:
 - o Verbeterde uitvoering van het ontwerpen van toetsbare leerdoelen en beoordelingscriteria.
 - o Verbeterde studiehandleidingen specifiek voor het 2^e kwartaal en in het algemeen.
- In vervolg op deze professionaliseringsdag zijn “maatwerkafspraken” gemaakt met modulebeheerders. Zij hebben feedback ontvangen van deskundigen van de dienst “Onderwijs en Kwaliteitszorg” van Hogeschool Rotterdam. In januari 2013 (kwartaal 2) en in lesweek 5 van kwartaal 3, van het studiejaar 2012-2013 maken docenten opnieuw “maatwerk afspraken”. Docenten passen zo nodig de studiehandleiding en de wijze van toetsing tijdig vóór het dan komende kwartaal aan.
- In februari 2013 staat nog een professionaliseringsdag gepland. Het onderwerp is: “inrichting, toetsing en beoordeling van projecten in de praktijkgestuurde leerlijn”. Doel ervan is de realisatie van een gedeelde visie op en eenduidige toepassing van onderzoeksvaardigheden in projecten.
- In de gesprekscyclus van de onderwijsmanager met individuele docenten worden, binnen het professionaliseringsdeel van hun aanstelling, afspraken gemaakt voor individuele deskundigheidstrajecten op het gebied van toetsing. Dit geschiedt op basis van signalering door curriculumcommissie, screening van toetscommissie, signalen van de onderwijsexamencommissie, resultaten van module-evaluaties in de jaarraden, signalering door de onderwijsmanager of op verzoek van de docenten zelf.

Borging

- De Onderwijsexamencommissie bewaakt kwaliteit en niveau van toetsing.
- In opdracht van de Onderwijsexamencommissie maakt de toetscommissie een screeningsplan.
- De Toetscommissie analyseert elke toets minimaal één keer in de vier jaar op niveau, betrouwbaarheid, validiteit en transparantie en rapporteert haar bevindingen aan Onderwijsexamencommissie, Curriculumcommissie en modulebeheerder.
- De opleiding evalueert in augustus 2013 in een stand van zaken notitie de verbeteracties op het gebied van toetsing en onderneemt zo nodig nieuwe acties. Toetscommissie, Opleidingscommissie en Curriculumcommissie worden hierbij ter advies betrokken.
- De Curriculumcommissie monitort de conceptstudiehandleiding aan de hand van de gegeven ontwikkelopdracht en geeft zo nodig een aanvullende opdracht ter verbetering.
- De Toetscommissie controleert zowel vooraf als achteraf of het gewenste niveau is behaald, of de toetsingsprocedures transparant zijn verlopen en of de aanbevolen verbeteringen zijn gerealiseerd. Zij rapporteert aan de onderwijsexamencommissie.

3.2 Verbeteracties toetsing en beoordeling stage jaar drie

Gewenst resultaat

De stage wordt uitgevoerd, getoetst en beoordeeld op passend niveau.

De beoordeling op inhoud van de stage is zichtbaar in het beoordelingsformulier.

Toelichting

In de voltijd opleiding behalen de student de eindkwalificaties in “stage jaar drie” en “afstuderen jaar vier”. In de deeltijdopleiding in “werk jaar drie”, “werk jaar vier” en “afstuderen jaar 4”. In deze paragraaf worden de verbeteracties van “stage jaar drie” van de voltijd opleiding beschreven in paragraaf 3.3 verbeteracties “afstuderen jaar vier” voor de voltijd- en deeltijdopleiding.

Verbeteracties stage jaar drie

Onderwijs

- In de studiehandleidingen van de stage jaar drie zijn indicatoren, leerdoelen en beoordelingscriteria opgenomen m.b.t. methodisch handelen op eindniveau.
- De opleiding geeft in stage-opdrachten aan welke beroepsproducten de student geacht wordt aan te leveren en op basis van welke voorwaardelijke en inhoudelijke criteria deze worden beoordeeld. De beroepsproducten worden expliciet gekoppeld aan indicatoren en leerdoelen op relevant niveau.
- De student verzamelt de uitgewerkte opdrachten (beroepsproducten) in een portfolio.
- Een deel van de stageopdrachten is gericht op toepassing van in de kennislijn opgedane kennis en vaardigheden in de praktijk.
- In het curriculum 2012-2013 van het derde studie jaar voltijd is een aangescherpte module “Onderzoeksvaardigheden en beroepsinnovatie” opgenomen. Deze module is ten opzichte van 2011-2012 in tijd uitgebreid (van kwartaal naar semester). Studenten krijgen in deze module de opdracht tot het verzamelen van data gerelateerd aan casuïstiek. De literatuur is conform de ISO onderzoeksleerlijn. De student moet een voldoende halen voor deze module om te mogen starten met het afstuderen.

Toetsing

- De opleiding hanteert beoordelingscriteria m.b.t. methodisch handelen op bachelor niveau. Zowel de “hard skills” (technische vaardigheden en verwerking van kennis in de praktijk) als de “soft skills” (houdingskenmerken als sfeergevoeligheid, kwetsbaarheid, transparantie, coping) worden getoetst.
- In de beoordelingsformulieren zijn de scores van stagedocent, de praktijkbegeleider en de student onafhankelijk van elkaar zichtbaar.
- De stagedocenten geven schriftelijk feedback bij de eindbeoordeling.
- De student maakt op basis hiervan een verbeterplan bestaande uit een persoonlijk ontwikkelings- en activiteiten plan (POP en PAP).

Borging

- De bewaking van de kwaliteit van de stage jaar drie ligt bij de Onderwijsexamencommissie (Oec.). De uitvoering, evaluatie en verbetering ligt bij de Praktijkcoördinator, de Jaarcoördinator en de Toetscommissie.
- o De Praktijkcoördinator van de voltijd en de deeltijd opleiding beoordelen de relevantie en de geschiktheid van de stageplaats cq het werk.
- o De Jaarcoördinator voltijd cq praktijkcoördinator deeltijd bevordert eenduidige toepassing van de beoordelingssystematiek.
- o De beoordelingsformulieren worden ter analyse van niveau en kwaliteit voorgelegd aan de Toetscommissie; het resultaat ervan aan de onderwijsexamencommissie.

- o De studiehandleiding wordt voor controle gemonitord door de Curriculumcommissie en voorgelegd aan de Toetscommissie.
- o De Toetscommissie rapporteert aan de Oec over de uitvoering van de toetsing.

3.3 Verbeteracties afstuderen jaar vier

Gewenste resultaten

- Toetsing en beoordeling van het afstuderen van studenten geschieden op bachelor niveau.
- De opleiding hanteert een transparante beoordelingssystematiek.
- Afstudeerbegeleiders en tweede beoordelaars hanteren eenduidige richtlijnen m.b.t. “afstuderen op bachelor niveau” en hebben daartoe professionalisering gevolgd.
- Afstudeerbegeleiders en tweede beoordelaars hanteren dezelfde eisen bij beoordeling.
- Het afstuderen wordt extern gevalideerd.

Toelichting procedure afstuderen jaar 4

De verbeteracties “afstuderen jaar vier” overlappen met verbeteracties van “onderzoek” en “toetsing”. Het “afstuderen jaar vier” is met ingang van studiejaar 2012-2013 als volgt ingericht.

- In zijn derde studiejaar werft de student een onderzoeksopdracht uit het werkveld. Dit betreft een onderzoek naar een complex praktijkvraagstuk dat resulteert in een onderbouwde innovatieve bijdrage of aanpak (beroepsproduct).
- De onderzoeksopdracht wordt ter goedkeuring aan de afstudeercoördinator van jaar vier voorgelegd.
- In het vierde studiejaar maakt de student in overleg met de opdrachtgever een onderzoeksopzet (Plan van Aanpak). Studenten worden in groepjes van maximaal drie begeleid door de afstudeerbegeleider, die tevens de 1e beoordelaar is. In het Plan van Aanpak is de probleemstelling, de onderzoeksopzet, de relevante literatuur en een verantwoording van de taakverdeling tussen de studenten opgenomen.
- Na een voldoende beoordeling van de eerste en tweede docent-beoordelaar van het Plan van Aanpak voeren studenten het onderzoek uit.
- De uitvoering van het onderzoek en de resultaten ervan worden door de studenten vastgelegd en gepresenteerd aan de opdrachtgever. De feedback van deze presentatie verwerkt de student in het onderzoeksrapport en in het individuele beroepsproduct.
- Na voldoende beoordeling door eerste en tweede docent-beoordelaar van het conceptonderzoeksrapport ontwerpt de student individueel zijn beroepsproduct. Beroepsproduct en het conceptonderzoeksrapport worden gepresenteerd aan de opdrachtgever. De feedback van deze presentatie verwerkt de student in zijn definitieve onderzoeksrapport en in het individuele beroepsproduct.
- Na voldoende beoordeling van het onderzoeksrapport zal de student zijn beroepsproduct en het daaraan ten grondslag liggende onderzoek individueel presenteren en verdedigen ten overstaan van beroepsgenoten, waaronder de opdrachtgever en de beide beoordelaars van de opleiding.
- De eerste en tweede docent-beoordelaar geven daarna hun eindbeoordeling.
- Indien er tussen de eerste en tweede docent-beoordelaar substantiële verschillen in beoordeling blijven bestaan, die niet door intersubjectief overleg kunnen worden opgeheven, dan zal een derde docent-beoordelaar een bindende beoordeling geven.

Tussentijdse beoordeling (voldoende of onvoldoende) door eerste en tweede beoordelaar betreft:

1. *Plan van Aanpak,*
2. *Onderzoeksrapport.*
3. *Ontwerp Beroepsproduct .*

De individuele eindbeoordeling door de eerste en tweede beoordelaar betreft:

1. *Beroepsproduct,*
2. *Presentatie/ verdediging van onderzoeksuitkomsten en beroepsproduct.*

Externe validering

Bij de uitwerking van het verbeterbeleid zijn de aanbevelingen uit het rapport 'Vreemde ogen dwingen' van de Commissie Bruijn ter harte genomen. Hogeschool Rotterdam, het Instituut voor Sociale Opleidingen en de Opleiding MWD onderschrijven nut en noodzaak van externe validering. In het Strategisch Plan ISO, dat op dit moment van schrijven wordt opgesteld, worden beleidsvoornemens aangekondigd die rechtstreeks aan de aanbevelingen van de Commissie Bruijn zijn gerelateerd. Vooruitlopend op de uitvoering van een samenhangend pakket aan maatregelen worden door de opleiding, in overeenstemming met het hogeschoolbeleid op dit terrein (Externe validering examenkwaliteit bij Hogeschool Rotterdam, november 2012) reeds op korte termijn diverse voornemens gerealiseerd:

- De opleiding zal nog in het huidige studiejaar bij toetsing en examinering van het afstuderen gebruik maken van peerreview. De peers zijn professionals vanuit het werkveld en docenten van andere hogescholen. De opleiding heeft inmiddels het initiatief genomen om hier met de collega-opleidingen van de Hogeschool van Amsterdam en Inholland Rotterdam afspraken over te maken;
- De opleiding nodigt een vertegenwoordiger uit het Rotterdamse werkveld uit om als externe deskundige een toezichthoudersrol te vervullen. Diens bijdrage kan bestaan uit het selectief bijwonen van examens en / of een steekproef bij de beoordeling van afstudeerwerkstukken;
- De opleiding betreft een externe lector, die actief is in de sector of een verwante sector ter validering van de kwaliteit van het afstuderen.
- De bevindingen van externe deskundigen zullen in een plan-do-check-act cyclus worden opgenomen. Dat wil zeggen dat de bevindingen van zowel interne betrokkenen als de externen zullen worden geanalyseerd en omgezet in verbeteracties voor het daarop volgende jaar.

Verbeteracties afstuderen jaar vier

In 2012-2013 zet de opleiding de volgende verbeteracties uit.

Onderwijs

- De opleiding stelt als eis dat in het Plan van Aanpak en het Onderzoeksrapport van de student een verantwoording is opgenomen van de methode van aanpak, de methodische uitvoering en de taakverdeling tussen studenten.
- De relatie tussen probleemstelling, literatuur, methode en conclusie (beroepsproduct) wordt door de student zichtbaar gemaakt in zijn Plan van Aanpak en onderzoeksrapport.
- Beoordelingscriteria uit de onderzoeksvaardighedenlijst zijn terug te vinden in de beoordelingscriteria van het afstuderen.

Toetsing

- Voor de beoordeling van het afstuderen ontwikkelt de opleiding voor elk onderdeel een rubric die de hoogte van de beoordeling inhoudelijk concretiseert. Door middel van deze rubric worden de beoordelingen van eerste en tweede beoordelaar onderling vergelijkbaar en wordt de subjectiviteit tot een minimum beperkt. Deze rubrics worden aan de docenthandleiding toegevoegd.
- Het beroepsproduct en de verdediging worden individueel beoordeeld. De student documenteert, presenteert en verdedigt individueel zijn beroepsproduct in relatie tot het gedane onderzoek.

- In de criteria wordt ook de verbinding tussen probleemstelling, literatuur, methode, conclusie en beroepsproduct opgenomen.
- De opleiding realiseert een voor studenten transparante procedure van beoordeling. De opleiding hanteert beoordelingsformulieren die voldoen aan de volgende eisen:
 - i. Schriftelijke weergave van de beoordeling en onderbouwing van beide beoordelaars en van de eindbeoordeling,
 - ii. Schriftelijke onderbouwing cq motivering van de eindbeoordeling zodat de student feedback krijgt op zijn werk.

Professionalisering

- In 2012-2013 vindt een intensief professionaliseringsprogramma plaats, dat bestaat uit twee wekelijkse bijeenkomsten van de afstudeerbegeleiders, waaraan de tweede beoordelaars één keer per vier weken deelnemen. Voor een steviger verankering van het praktijkgericht onderzoek in het afstuderen wordt een lector van het ISO betrokken.
 - o De bijeenkomsten zijn gericht op het op effectief en eenduidig begeleiden van het afstudeerproces. Daarbij is aandacht voor de inhoudelijke aspecten (beroep, onderzoek, kwaliteitscriteria voor goed onderzoek) en voor de interactionele aspecten van de begeleiding (omgaan met stress, aandacht voor het samenwerkingsproces, individuele vaardigheden van studenten, relatie met opdrachtgever, mate van sturing en het innemen van een metapositie).
 - o De bijeenkomsten bestaan uit intervisie, casestudy's, instructie en voorlichting over ontwikkelingen binnen het beroep, literatuurbespreking en oefeningen waar het gaat om interactieve aspecten gericht op eenduidige beoordelingsprocessen. Dit zijn middelen om te komen tot een eenduidige toepassing van beoordeling van eindkwalificaties.
- De afstudeerbegeleiders volgen een interne hogeschoolcursus gericht op het verder bekwaamen in “ontwikkeling, begeleiding en beoordeling van onderzoeksvaardigheden”.

Borging

- De Onderwijsexamencommissie is eindverantwoordelijk voor de borging voor de kwaliteit en het niveau van het afstuderen. De Afstudeercoördinator en de Toetscommissie bewaken de uitvoering en analyseren het behaalde kwaliteit en niveau.
 - o De Afstudeercoördinator moet vooraf de afstudeeropdrachten goedkeuren.
 - o De studiehandleiding afstuderen wordt ter advies van niveau en kwaliteit voorgelegd aan de Toetscommissie.
 - o De Toetscommissie screent in opdracht van de onderwijsexamencommissie aan de hand van een jaarlijks screeningplan vooraf en achteraf de uitvoering van de toetsing.
 - o De Toetscommissie rapporteert aan de afstudeercoördinator, de curriculumcommissie en de onderwijsexamencommissie.
- De opleiding zal nog in het huidige studiejaar bij toetsing en examinering van het afstuderen gebruik maken van peerreview. (zie onder “externe validering” pag.20).
- De opleiding zal een vertegenwoordiger uit het werkveld uitnodigen om als externe deskundige een toezichthoudersrol te vervullen. (zie onder “externe validering” pag.20).

**B. REALISATIE VERBETERPLAN
2012-2013**

OPLEIDING MAATSCHAPPELIJK WERK EN DIENSTVERLENING (MWD)

INSTITUUT VOOR SOCIALE OPLEIDINGEN (ISO)

HOGESCHOOL ROTTERDAM

SEPTEMBER 2013

Inleiding Realisatie Verbeterplan 2012-2013

Op 3 juli heeft de NVAO in een brief aan Hogeschool Rotterdam (HR) haar besluit kenbaar gemaakt over de accreditatie van de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening: *“Het negatieve eindoordeel van het panel laat de NVAO niet toe om over te gaan tot het verlenen van accreditatie.”* *“De NVAO biedt u de mogelijkheid een herstelplan in te dienen. Hierin dient u aan te geven welke verbetermaatregelen u gaat nemen of reeds genomen heeft. Het herstelplan dient toereikend te zijn om de door het panel geconstateerde tekortkomingen die tot het oordeel onvoldoende hebben geleid te herstellen. Daarbij dient het plan tegemoet te komen aan de in deze brief genoemde aandachtspunten”.*

In “Het verbeterplan 2012-2013” heeft de opleiding per standaard haar voorgenomen verbeteracties beschreven. Deze verbeteracties komen voort uit de aanbevelingen zoals opgenomen in het visitatierapport van de NQA. In voorliggende notitie “Realisatie Verbeterplan 2012-2013” wordt aangegeven wat er van de voorgenomen verbeteracties tot nog toe (september 2013) is gerealiseerd, aangezien de opleiding sinds de visitatie niet stil heeft gezeten. Deze notitie is een aanvulling op het “Verbeterplan 2012-2013”.

Hoewel de opleiding alleen een onvoldoende beoordeling heeft op standaard drie, had de NQA in haar visitatierapport van december 2012 ook een aantal aanbevelingen betreffende standaard een en twee. In het “Verbeterplan 2012-2013” zijn hiervoor verbeteracties beschreven. In bijgaande notitie “Realisatie verbeterplan 2012-2013” zullen we ook hierop kort ingaan, aangezien de verschillende verbeteracties niet los van elkaar kunnen worden gezien.

Per standaard geeft de opleiding aan welke verbeteracties zijn gerealiseerd. Met het “Verbeterplan 2012-2013” en deze aanvullende notitie wil de opleiding aantonen dat de door het visitatiepanel geconstateerde tekortkomingen zijn en worden aangepakt.

In een latere fase, na het definitieve besluit van de NVAO over de hersteltermijn, en na een grondige evaluatie van het “Verbeterplan 2012-2013” zal de opleiding een uitgebreide “stand van zaken notitie” aanbieden.

In de tekst hanteren we de term “cursus” in plaats van de term module.

Inhoud:

1.	Realisatie verbeteracties standaard 1.....	p.26
2.	Realisatie verbeteracties standaard 2.....	p.27
3.	Realisatie verbeteracties standaard 3.....	p.23
	Bijlage: Overzicht geanalyseerde toetsen MWD 2012-2013	p.37

1. Realisatie verbeteracties standaard 1: Beoogde eindkwalificaties.

Samenvatting voorgenomen verbeteracties uit het “Verbeterplan 2012-2013”

Onderwijs

- De opleiding definieert explicieter de termen ‘integralist’ en ‘generalist’, mede in het licht van de grotestadsproblematiek en verheldert hiermee de positionering van de opleiding.

Professionalisering

- De positionering wordt met docenten van de opleiding besproken met als doel het eenduidig toepassen en uitdragen van dit opleidingsprofiel.

Borging

- De curriculumcommissie van de opleiding borgt de positionering van de opleiding via het uitzetten van ontwikkelopdrachten bij het door haar ontworpen curriculum.
- De nadere uitwerking van de positionering van de opleiding wordt voor advies voorgelegd aan de beroepenveldcommissie en de opleidingscommissie.

Gerealiseerde verbeteracties 2012-2013 profilering

- De opleiding heeft de aangekondigde verbeteracties daadwerkelijk uitgevoerd.
- Het Opleidingsprofiel is op 24 januari 2013 voorgelegd aan de Beroepenveld Commissie (BVC) MWD (agenda en verslag beschikbaar).
- Op 20 juni 2013 zijn ontwikkelingen rondom Welzijn nieuwe stijl en WMO in de BVC besproken (verslag beschikbaar).
- De BVC onderschrijft het brede profiel van de generalist en integralist– zoals toegelicht in het Verbeterplan 2012-2013 onder 1.1.
- Het beroepsprofiel was onderwerp van de professionaliseringsdag van docenten van 23 april 2013 (agenda en verslag beschikbaar). De aspecten generalist – integralist, internationalisering, diversiteit, grote stadsproblematiek en normatieve professional zijn hierbij aan de orde geweest.
Resultaat is dat docenten van MWD het opleidingsprofiel delen. Zij kunnen het eenduidig uitdragen en kunnen aangeven op welke wijze het profiel in cursussen waar zij verantwoordelijk voor zijn tot uitdrukking komt.
- De curriculumcommissie bewaakt de vertaling van het profiel in het curriculum. (bundel met alle ontwikkelopdrachten 2012-2013 en 2013- 2014 is beschikbaar).
- Het curriculum 2013-2014 met de leerlijnen is besproken in de Opleidingscommissie en akkoord bevonden. De voorzitter van de Opleidingscommissie heeft haar reactie besproken in de Curriculumcommissie (notulen beschikbaar).
- Op basis van de aanscherping van het profiel in de BVC en het docententeam is de voorlichtingsbrochure van de opleiding aangepast (is beschikbaar).

Voornemen 2013-2014 profilering.

- Op basis van bovenstaande resultaten zal in de periode sept.- nov. 2013 de schriftelijke bijstelling plaatsvinden van het opleidingsprofiel.
- Dit bijgestelde profiel zal in komen studiejaar 2013-2014 voorgelegd worden aan de Beroepenveldcommissie en de Opleidingscommissie en de Onderwijsexamencommissie.

2. Realisatie verbeteracties standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Samenvatting voorgenomen verbeteracties uit het “Verbeterplan 2012-2013”

Onderwijs en toetsing

- De opleiding geeft van de volgende drie onderdelen een expliciete beschrijving van het programma 2012-2013 (competenties, indicatoren, leerdoelen, beoordelingscriteria):
 1. Onderzoek: De opleiding beschrijft de onderzoeksvaardighedenlijst en de daarbij voor de maatschappelijk werker relevante onderzoeksmethodieken.
 2. Diversiteit: De opleiding benoemt welke aspecten van diversiteit in een opbouwend programma aan de orde komen en op welke wijze.
 3. Internationalisering: De opleiding benoemt welke internationale aspecten van het beroep in het programma aan bod komen en op welke wijze.

Professionalisering

- Met als doel een gedeelde visie en eenduidige uitvoering te bevorderen vindt deskundigheidsbevordering van alle docenten MWD plaats op onderzoeksvaardigheden en internationalisering.

Borging

- De curriculumcommissie waarborgt de implementatie van “onderzoek”, “diversiteit” en “internationalisering” door het uitzetten van ontwikkelopdrachten en de bewaking van de uitvoering.
- De uitwerkingen van “onderzoek” “diversiteit” en “internationalisering” in het curriculum worden voorgelegd voor advies aan de Beroepenveldcommissie en de Opleidingscommissie.
- De uitwerking van “internationalisering” wordt voor advies voorgelegd aan het Landelijk Opleidingsoverleg MWD (LOO MWD).
- In opdracht van de Onderwijsexamencommissie (Oec) waarborgt de Toetscommissie d.m.v. screening van toetsen de kwaliteit van toetsing op de onderdelen: “onderzoek”, “diversiteit” en “internationalisering”.

Gerealiseerde verbeteracties 2012-2013 Onderzoek, diversiteit en internationalisering

In 2012-2013 zijn de verbeteracties aangepakt uit het “Verbeterplan 2012-2013” (par. 2.1, t.m. 2..3).

- De opleiding heeft in studiejaar 2012-2013 en 2013-2014 in het curriculum een onderzoekslijn ingebouwd, met daarbij horende competenties, indicatoren en beoordelingscriteria op drie niveaus.
- In het curriculum 2012-2013 is in het derde studie jaar voltijd de cursus“ Onderzoek en beroepsinnovatie” uitgebreid van 2 naar 3 ec.
- In het curriculum 2012-2013 van het vierde studiejaar voltijd en deeltijd is een nieuwe cursus aangeboden “Project en onderzoek”. In studiejaar 2013-2014 is deze cursus verder ontwikkeld onder de naam “Onderzoeksmethodologie”. Deze wordt eerder in het studiejaar van jaar 4 aangeboden.(kwartaal I).
- Er zijn herkenbare beoordelingscriteria geformuleerd op het gebied van onderzoeksvaardigheden binnen het projectonderwijs 2013-2014 geldend voor alle studie jaren. Voor “afstuderen jaar vier” zijn voor 2012-2013 en 2013-2014 nieuwe beoordelingsrubrics ontwikkeld voor onderzoeksvaardigheden. Deze zijn in 2012-2013 voor het eerst gehanteerd.
- In het lesprogramma 2012-2013 zijn leerlijnen uitgezet voor “diversiteit” en “internationalisering”. Deze zijn verder ontwikkeld voor 2013-2014.(apart overzicht leerlijnen in oktober beschikbaar).

- in het Landelijk overleg van MWD opleidingen (LOO) is “internationalisering” aan de orde geweest (verslag beschikbaar). Er is afgesproken dit onderwerp opnieuw in 2013-2014 te agenderen.
- Op Instituutsniveau (Instituut Sociale Opleidingen ISO) is de beleidsnotitie Internationalisering besproken door de Opleidingscommissie van MWD. Er is advies gegaan naar de ISO-directie. (verslag advies beschikbaar).

Professionalisering Onderzoek, diversiteit en internationalisering

- Op 28 aug. 2012 en 15 april 2013 hebben docenten scholingsdagen gevolgd over onderzoek (agenda beschikbaar). Er is een gedeelde visie op de plaats van onderzoeksvaardigheden in het curriculum en afstemming over toepassing van beoordelingscriteria.
- Op 23 april 2013 heeft met het gehele docententeam een oriëntatie op “internationalisering” en “diversiteit” plaatsgevonden. Het betrof de concretisering van deze thema’s in de cursussen.
- Afstudeerbegeleiders en tweede beoordelaars volgden een intensief professionaliseringstraject, gericht op uitwerking en afstemming van beoordelingsrubrics (zie verder onder standaard drie).
- Op 23 april hebben ISO lectoren een intervisie bijeenkomst geleid, gericht op eenduidige toepassing van de nieuwe beoordelingscriteria op het gebied van onderzoek (agenda is beschikbaar). Dit krijgt in het studiejaar 2013-2014 een vervolg.
- Een drietal aandachts-functionarissen “internationalisering” heeft zich via scholing en een internationale reis, verdiept in het thema. Zij hebben bijgedragen aan verdere vormgeving van internationaliseringsbeleid en aan het curriculum van MWD.
- Zie ook par. 1.3; “Verbeteracties 2012-2013 afstuderen” onder “professionalisering”.

Borging Onderzoek, diversiteit en internationalisering

- De Curriculumcommissie heeft in de ontwikkelopdrachten aan cursusbeheerders aangegeven welke competenties, indicatoren, leerdoelen m.b.t. onderzoeksvaardigheden, diversiteit en internationalisering aan de orde moeten komen (beschikbaar voor 2012-2013 en 2013-2014.)
- Het curriculum 2012-2013 en 2013-2014, inclusief de leerlijnen, zijn voorgelegd aan de BVC en aan de Opleidingscommissie. Zij onderschrijven het curriculum (notulen beschikbaar).
- De toetsplannen 2013-2014 zijn door de Oec goedgekeurd, met feedback op motivatie van werkvormen (verslag beschikbaar).
- In het kader van “vreemde ogen dwingen” is het programma onderzoeksvaardigheden jaar 3 en 4 voorgelegd aan twee externe lectoren. Beide lectoren hebben ook, op verzoek, feedback gegeven op het niveau van onderzoek in de afstudeerwerkstukken (van juli 2013). De feedback van de lectoren bevestigt de opleiding in de gehanteerde criteria en sluit aan bij de beoordeling door de opleiding (reactie lectoren beschikbaar).

Voornemen 2013-2014 Onderzoek, diversiteit en internationalisering

- De Curriculumcommissie levert in november een apart overzicht aan van indicatoren, leerdoelen en criteria m.b.t. “onderzoeksvaardigheden”, “internationalisering” en “diversiteit”. Dit overzicht wordt in 2013 voorgelegd aan BVC, Opleidingscommissie en Oec..
- De uitwerking van “onderzoeksvaardigheden” 2012-2013 en 2013-2014 door MWD zijn mede gebruik als input voor de implementatie van het ISO-brede “Onderzoeksvaardighedenlijn” van af 2013-2014, met een kennisgestuurd deel en een praktijkgestuurd deel (projecten) (document beschikbaar met competenties, indicatoren en leerdoelen).

- Jaarlijks doet in september de Toetscommissie verslag van haar bevindingen m.b.t. screening van cursussen. Voor 2013 kunnen hieruit verbeteracties voortvloeien voor de opleiding. De Opleidingscommissie en de Curriculumcommissie worden hierbij ter advies betrokken.
- In het werkplan van de toetscommissie 2013-2014 wordt opgenomen dat naast de reguliere beoordeling van verschillende toetsen ook met name gekeken zal worden naar de toetsing op het terrein van “onderzoeksvaardigheden”, “internationalisering” en “diversiteit”. De analyse wordt, conform de reguliere afspraken voorgelegd aan de Oec.
- In 2013-2014 wordt “internationalisering” in het LOO ter afstemming op de agenda gezet.
- Scholing op toetsing wordt voorgezet mede in samenwerking met andere MWD opleidingen.

Realisatie verbeteracties standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

Samenvatting voorgenomen verbeteracties uit het “Verbeterplan 2012-2013”

De “verbeteracties toetsing” en “verbeteracties afstuderen jaar vier” vallen deels samen met verbeteracties op het gebied van “onderzoek” onder standaard twee.

1^e Toetsing.

Onderwijs en toetsing

- Alle toetsing vindt transparant en op passend niveau plaats conform het vigerende toetsbeleid.
- De opleiding beschikt over heldere beoordelingsformulieren.

Professionalisering

- Ten einde dit doel te realiseren vindt zowel gezamenlijk als individueel deskundigheidsbevordering plaats van docenten MWD op het gebied van toetsing.

Borging

- Onder eindverantwoordelijkheid van de Onderwijsexamencommissie toetst de Toetscommissie kwaliteit en niveau van de toetsing. Resultaten van evaluaties worden ook ter advies voorgelegd aan de Opleidingscommissie.

2^e Stage jaar drie.

Onderwijs

- De stage wordt uitgevoerd, getoetst en beoordeeld op door de opleiding beschreven indicatoren op niveau II en III.

Toetsing

- De beoordeling van het methodisch handelen in “stage jaar drie” is zichtbaar in de beoordelingscriteria die onderdeel uitmaken van de studiehandleiding.

Borging

- De borging voor de kwaliteit van “stage jaar drie” ligt bij de Onderwijsexamencommissie. De Praktijkcoördinator deeltijd, de Jaarcoördinator stage voltijd en de Toetscommissie bewaken de uitvoering.

3^e Afstuderen.

Onderwijs

- Toetsing en beoordeling van het afstuderen van studenten geschiedt op bachelor niveau.
- Afstudeerbegeleiders en tweede beoordelaars hanteren dezelfde eisen bij toetsing en beoordeling.

Toetsing

- De opleiding hanteert een transparante beoordelingssystematiek.
- Beoordelingscriteria uit de onderzoeksvaardighedenlijst zijn terug te vinden in de beoordelingscriteria van het afstuderen.

Professionalisering

- Afstudeerbegeleiders en tweede docent-beoordelaars hebben een intensief deskundigheidsbevorderingstraject doorlopen gericht op verhoging van het afstudeerniveau, waarbij het lectoraat van het ISO wordt betrokken.

Borging

- De bewaking van de uitvoering van de kwaliteit van het afstuderen ligt bij de Afstudeercoördinator en de Toetscommissie, de borging ervan bij de Oec.
- De studiehandleiding afstuderen wordt ter advies voorgelegd aan de Toetscommissie en de Onderwijsexamencommissie.
- De Toetscommissie screent aan de hand van een jaarlijks screeningplan vooraf en achteraf de uitvoering van de toetsing van het afstuderen en adviseert de Onderwijsexamencommissie.
- De opleiding zal, vooruitlopend op de uitvoering van een samenhangend pakket van beleidsmaatregelen op het niveau van de hogeschool en het Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO), uitgaande van de aanbevelingen van de Commissie Bruijn m.b.t. externe validering nog in het huidige studiejaar 2012-2013 gebruik maken van onafhankelijke externe docenten, deskundigen en een vertegenwoordiger uit het beroepenveld bij de beoordeling van het eindniveau van het afstuderen vierde jaar (zie voor een verdere uitwerking “externe validering” pag. 20 en “borging” pag. 21). Input van externen zal weer worden ingezet bij de verbetering van het afstuderen.

Gerealiseerde verbeteracties 2012-2013

3.1 Toetsing

Gerealiseerde verbeteracties 2012-2013 toetsing

- De opleiding heeft uitvoering gegeven aan het ISO-breed geformuleerde toetsbeleid en het “Verbeterplan 2012-2013”.
- Onder “Realisatie verbeteracties standaard 2” is al ingegaan op gerealiseerde verbetering m.b.t. toetsing van onderzoeksvaardigheden. Onder standaard drie wordt ingegaan op toetsing “stage drie” en “afstuderen”.
- In het curriculum 2013-2014 voltijd en deeltijd is sprake van een gevarieerder toetsaanbod. In de deeltijd en in stage voltijd worden toetsen beter afgestemd op werkpraktijk (overzicht beschikbaar).
- In 2013 is door de opleiding specifieke aandacht besteed aan het opstellen van een toetsmatrijs. Een aantal docenten heeft in het studiejaar 2012-2013 gebruik gemaakt van de mogelijkheid de toetsmatrijs voor te leggen aan een deskundige adviseur van de stafdienst Onderwijs en Kwaliteit (O&K) van HR.
- Als voorbereiding op het eerste kwartaal studiejaar 2013-2014 heeft de opleiding in de laatste week van juli 2013, een werkweek ingericht voor cursusbeheerders, met adviseurs van O&K, gericht op het ontwikkelen/bijstellen van de studiehandleiding en de daarbij horende toetsmatrijs en toetsing.
- In samenwerking met het Bureau externe Betrekkingen van het ISO, dat verantwoordelijk is voor de praktijkgestuurde lijn, heeft de opleiding transparante beoordelingsformulieren ontwikkeld met voorwaardelijke, formele, proces, en heldere inhoudelijke en onderzoeksmethodische beoordelingscriteria. Deze zijn opgenomen in de docentenhandleiding. Bij de toetsing van projecten is sprake van zowel een groepsbeoordeling als een individuele beoordeling.
- Van het curriculum 2012-2013 en 2013-2014 is een toetsplan beschikbaar.

Professionalisering toetsing

- Op 12 november 2012 heeft een scholingsdag plaatsgevonden gericht op: eenduidige toepassing van de lijn “competenties - indicatoren – leerdoelen – beoordelingscriteria”

- In vervolg op deze professionaliseringsdag hebben in 2012-2013 een aantal cursusbeheerders “maatwerkafspraken” gemaakt met een externe deskundige van O&K waarbij feedback is gegeven op handleidingen en toetsen, waarna indien nodig aanpassing van studiehandleiding en toetsing heeft plaatsgevonden vóór het dan komende kwartaal.
- In de gesprekscyclus van de Onderwijsmanager met individuele docenten zijn afspraken gemaakt over individuele deskundigheidstrajecten op het gebied van toetsing. Een aantal docenten heeft gebruik gemaakt van het hogeschool aanbod op dit gebied.
- Op 29 jan. 2013 heeft een professionaliseringsdag plaatsgevonden met als doel: eenduidige “inrichting, toetsing en (individuele) beoordeling van projecten in de praktijkgestuurde leerlijn”. De dag heeft geresulteerd in aanbevelingen van docenten MWD t.b.v. beoordeling van projecten. De aanbevelingen zijn door de opleiding verwerkt in de beoordelingscriteria 2013-2014.
- Afstudeerbegeleiders hebben een aantal presentaties gevolgd, georganiseerd door HR, op het gebied van onderzoeksvaardigheden.

Borging toetsing

- In opdracht van de Oec. heeft de Toetscommissie een werkplan opgesteld voor de in 2012-2013 te screenen toetsen. Hierbij is een adviseur van O&K ingezet. De Toetscommissie analyseert elke toets minimaal één keer in de vier jaar op niveau, betrouwbaarheid, validiteit en transparantie. Indien nodig volgt bijstelling. In de bijlage staat een overzicht van de in 2012-2013 door de Toetscommissie gescreende toetsen. De resultaten zijn bekend gemaakt aan de Cursusbeheerders en de Onderwijsexamencommissie.
- De Curriculumcommissie monitort een nieuwe of aangepaste conceptstudiehandleiding aan de hand van de gegeven ontwikkelopdracht en geeft zo nodig een aanvullende opdracht ter verbetering.
- Vóór de afname van toetsen past de opleiding “vier ogen principe” toe. Een collega-cursusgever checkt de toets.
- Op specifiek aangeven door Onderwijsmanager of Oec. is een aantal toetsen achteraf gescreend op kwaliteit.

3.2 Stage jaar 3

Gerealiseerde verbeteracties 2012-2013 stage jaar 3

- De opleiding heeft de voorgenomen verbeteracties uitgevoerd.
- Stage jaar 3 wordt door de verbeteracties uitgevoerd, getoetst en beoordeeld op passend niveau (niveau 2 en 3 zijn vastgelegd in de indicatoren; deze zijn beschikbaar).
- In 2012-2013 is de beoordelingsrubric, met criteria voor beoordeling van de verschillende producten van studenten aangepast en ingevoerd. Hierin zijn ook indicatoren en beoordelingscriteria opgenomen voor methodisch handelen op eindniveau (rubric beschikbaar).
- De opdrachten en beroepsproducten worden opgenomen in een individueel portfolio. De beoordeling van het portfolio geschiedt aan de hand van relevante indicatoren op niveau 2 en 3.
- Een deel van de stageopdrachten is gericht op toepassing van in de kennislijn opgedane kennis en vaardigheden in de praktijk.
- Praktijkbegeleider en student beoordelen eerst gezamenlijk de stage. De stagedocenten komt daarna tot een eindbeoordeling op basis van de bewijsstukken. Stagedocenten geven schriftelijk feedback bij de eindbeoordeling. De feedback op de stage wordt door de student mede gebruikt om bij studieloopbaan coaching (SLC) zijn POP en PAP uit te werken.

- Ervaringen die zijn opgedaan met het programma stage drie in 2012-2013 zijn besproken en hebben geleid tot aanpassing van de stage-nota 2013-2014.

Borging beoordeling stage jaar 3

- De eindborging van de kwaliteit en het niveau ligt bij de Oec. In 2013-2014 ontvangt de Oec. de resultaten van de evaluatie van de nieuwe beoordelingscriteria en de analyse van de toetsing door de Toetscommissie.
- De Toetscommissie screent het niveau van de toetsing in opdracht van de Oec. In 2013-2014 wordt dit opgenomen in het werkplan van de Toetscommissie.
- De Curriculumcommissie bewaakt via monitoring de inhoud van de stage.
- o De studiehandleiding is gemonitord en na bijstelling akkoord bevonden door de curriculumcommissie.
- De bewaking van de uitvoering ligt bij de Praktijkcoördinator en de Jaarcoördinator.
- o De Praktijkcoördinator van de voltijd en de deeltijd opleiding beoordelen de relevantie en de geschiktheid van de stageplaats cq het werk.
- o De Jaarcoördinator voltijd cq praktijkcoördinator deeltijd bevordert eenduidige toepassing van de beoordelingssystematiek. De Jaarcoördinator voltijd heeft een aantal bijeenkomsten georganiseerd met derdejaars stagebegeleiders gericht op afstemming en eenduidige toepassing van beoordeling.

3.3 Afstuderen

Gerealiseerde verbeteracties 2012-2013 afstuderen

- Na een intensief verander- en scholingstraject is de opleiding van mening dat de gewenste resultaten uit het "Verbeterplan 2012-2013" volledig zijn gerealiseerd.
- 1. Toetsing en beoordeling van het afstuderen geschieden aantoonbaar op bachelor niveau.
- 2. De opleiding hanteert in studiejaar 2012-2013 en in 2013-2014 een nieuwe transparante beoordelingssystematiek waarin de aanbevelingen van NQA zijn opgenomen (beschikbaar).
- 3. Afstudeerbegeleiders en tweede beoordelaars hanteren eenduidige richtlijnen m.b.t. "afstuderen op bachelor niveau" en hebben daartoe professionalisering gevolgd.
- 4. Het afstuderen is en wordt extern gevalideerd.
- Beoordelingscriteria m.b.t. onderzoek zijn terug te vinden in de beoordelingsrubrics voor het plan van aanpak en het onderzoeksverslag van het afstuderen. (Deze rubrics zijn beschikbaar).
- In het Plan van Aanpak en het Onderzoeksverslag moeten studenten zich verantwoorden voor de gekozen methode van aanpak en methodische uitvoering.
- In de beoordelingscriteria is de verbinding tussen probleemstelling, literatuur, methode, conclusie en beroepsproduct opgenomen.
- De student documenteert, presenteert en verdedigt individueel zijn beroepsproduct in relatie tot het gedane onderzoek.
- De opleiding realiseert een transparante beoordeling systematiek, met beoordelingsformulieren en schriftelijke weergave en onderbouwing van beoordeling tbv de student.
- Studenten worden studenten in de onderzoekslijn voorbereid op het afstuderen. Zowel in cursussen als in projecten. In studiejaar vier zijn nieuwe cursussen aangeboden: In 2012-2013 "Project en onderzoek", in 2013-2014 verder ontwikkeld onder de naam "Onderzoeksmethodologie".
- De ervaringen die zijn opgedaan met het programma afstuderen in 2012-2013 zijn besproken en hebben geleid tot aanbevelingen van MWD voor de ISO-brede afstudeerhandleiding 2013-

2014. De afstudeercoördinator is betrokken bij het tot stand komen van deze ISO-afstudeerhandleiding.
- In 2013-2014 wordt in het vierde jaar direct begonnen met voorbereiden van afstuderen in begeleidingsgesprekken “onderzoeksmethodologie”. Dit is mede gericht op het verhogen van het rendement en het reduceren van vertraging.

Professionalisering afstuderen

- In september 2012 zijn een nieuwe (ten opzichte van 2011-2012) Afstudeercoördinator en nieuwe afstudeerbegeleiders en 2^e beoordelaars aangesteld. Zij zijn vanaf de start in sept 2012 betrokken bij de ontwikkeling van en eenduidige hantering van beoordelingscriteria.
- In studiejaar 2012-2013 heeft een intensief ontwikkel- en scholingstraject plaatsgevonden. De afstudeerbegeleiders en 2^e beoordelaars hebben extra bijeenkomsten bijgewoond. De Afstudeercoördinator heeft dit proces geleid met inbreng van de HR-stafdienst Onderwijs en Kwaliteitszorg en lectoren van ISO. De bijeenkomsten waren gericht op het op effectief en eenduidig begeleiden en beoordelen van het afstudeerproces. Er is aandacht besteed aan zowel de inhoudelijke aspecten (beroep, onderzoek, kwaliteitscriteria voor goed onderzoek) als de interactionele aspecten van de begeleiding. Met dit traject is de doelstelling “onderlinge afstemming van begeleiding en beoordeling” gerealiseerd.
- Daarnaast hebben afstudeerbegeleiders en 2^e beoordelaars een bijscholingscursus gevolgd onder leiding van een medewerker van O&K gericht op eenduidige toepassing van beoordelingscriteria van het Plan van Aanpak m.b.t. onderzoeksvaardigheden.
- Zoals eerder vermeld (zie onder stand van zaken standaard 2 Onderzoek) heeft op 23 april 2013 specifieke intervisie plaatsgevonden met inzet van de lectoren van ISO. Aan de hand van nieuwe beoordelingscriteria (rubric) heeft afstemming plaatsgevonden tussen afstudeerbegeleiders en 2^e beoordelaars specifiek gericht op het hanteren van beoordelingscriteria “onderzoeksvaardigheden” (agenda is beschikbaar).

Borging en externe validering afstuderen

1. De opleiding heeft het studieprogramma onderzoeksvaardigheden en het afstuderen voorgelegd aan twee externe lectoren. Eveneens hebben deze lectoren ieder twee onderzoeksverslagen van studenten gelezen en becommentarieerd. De externe lectoren hebben feedback gegeven op het programma en het niveau van het afstuderen. De feedback was een bevestiging van de ingeslagen weg en de gegeven beoordelingen. (korte rapportage beschikbaar).
2. 3 docenten van de Hogeschool van Amsterdam hebben deelgenomen aan eindgesprekken van studenten van onze opleiding. en het onderzoeksverslag gelezen. Zij hebben geen bijdrage gehad in de eindbeoordeling. Zij hebben hun bevindingen schriftelijk naar de opleiding gecommuniceerd. Hun bevindingen zijn een steun in de rug voor de door de opleiding ingezette verbeteringen. Afspraken over de inzet van externe docenten zijn op regionaal niveau (HSAO- Noord en Zuid Holland) stand gekomen. Een docenten van onze opleiding heeft feedback gegeven op 5 onderzoeksverslagen van studenten van Hogeschool Inholland.
3. De Oec. is eindverantwoordelijk voor de borging voor de kwaliteit en het niveau van het afstuderen. Zij is betrokken bij het tot stand komen van de studiehandleiding van het afstuderen.
4. Een lid van de Oec heeft voor haar oordeelsvorming een aantal eindgesprekken afstuderen bijgewoond.
5. De Afstudeercoördinator keurt aan de hand van inhoudelijke criteria vooraf de afstudeeropdrachten.

6. Een lid van de Toetscommissie en een lid van de Oec. hebben bijgedragen aan het tot stand komen van studiehandleiding afstuderen, inclusief de beoordelingsrubric onder leiding van Afstudeercoördinator.

Voornemen standaard 3 toetsen, stage en afstuderen 2013-2014.

- Tijdens de hervisitatie legt de opleiding ondersteunend materiaal ter inzage.
- In het najaar van 2013 zal de opleiding toetsing en beoordeling van stage jaar drie en afstuderen 2012-2013, zowel wat betreft de procedures als de hantering van de beoordelingscriteria evalueren. De resultaten worden voorgelegd aan Curriculumcommissie en Oec en aan de Jaarcoördinator jaar drie en de Afstudeercoördinator.
- Er zal een analyse achteraf plaatsvinden van het gebruik van de beoordelingsformulieren van stage 3 en afstuderen. Hier kunnen verbeteracties uit voortkomen.
- In het werkplan van de toetscommissie is screening van de cursus stage jaar 3 voltijd opgenomen en screening van een aantal toetsen op het terrein van “onderzoeksvaardigheden”, “Internationalisering” en “diversiteit”. De analyse wordt voorgelegd aan de Onderwijsexamencommissie.
- Het ISO beleid voorziet in 2013-2014 in een afstudeerhandleiding voor alle ISO opleidingen. Deze afstudeerhandleiding wordt in 2013-2014 gehanteerd. De opleiding MWD heeft haar ervaringen met de verbeteracties van 2012-2013 een bijdrage geleverd aan de ISO-brede afstudeer handleiding. Er is een document beschikbaar van deze ISO-brede afstudeerhandleiding, waarin de competenties, leerdoelen, indicatoren en beoordelingsformulieren staan aangegeven.
- In 2013-2014 wordt de samenwerking met het Kenniscentrum t.a.v. afstuderen verder geïntensiveerd.
- Professionalisering m.b.t. toetsing en afstuderen wordt in 2013-2014 voortgezet.
- De scholing op toetsing van onderzoeksvaardigheden wordt in 2013-2014 voortgezet mede in samenwerking met andere MWD opleidingen.

Tot slot

Met de voorgestelde verbeteracties en de inmiddels in 2012-2013 uitgevoerde verbeteracties en professionalisering meent de opleiding dat zij adequaat is ingegaan op aanbevelingen van het visitatiepanel en de aandachtspunten van de NVAO. Zij voldoet momenteel aan de kwaliteitseisen die gesteld worden aan een hbo-bachelor opleiding.

De opleiding hanteert ISO-breed toetsbeleid en heeft er in haar professionalisering zorg voor gedragen dat visie en beleid op toetsing breed worden gedragen. De diversiteit van toetsvormen is verbeterd en komt tot uitdrukking in het toetsplan 2013-2014 (overzicht beschikbaar).

Docenten zijn via professionaliseringsdagen en trainingen voldoende geëquipeerd om op basis van deze visie en dit beleid studenten te kunnen begeleiden en beoordelen.

De opleiding is ervan overtuigd dat de in 2012-2013 gerealiseerde verbeteringen m.b.t. het afstuderen (zowel stage jaar drie als afstuderen jaar 4) hebben geleid tot een verhoging van het afstudeerniveau.

In de beoordelingsrubric van het afstuderen zijn verantwoording van methodes van aanpak en methodische uitvoering expliciet opgenomen.

De voorgestelde verbeteringen in het programma van stage jaar drie en afstuderen, met name op het terrein van onderzoeksvaardigheden, leiden tot een goede borging van de eindkwalificaties.

De beoordelingssystematiek is toereikend voor het meten van het behalen van de eindkwalificaties. De beoordelingssystematiek voor afstuderen en voor projecten is inzichtelijker en transparanter. De beoordeling omvat altijd een individuele beoordeling.

Door een al in het curriculum 2012-2013 ingeplande onderzoekslijn worden studenten eerder en toereikend uitgerust met onderzoeksvaardigheden om het afstudeerproject goed te kunnen volbrengen.

Voor zover studenten vertraging hebben opgelopen is het programma en de beoordeling gebaseerd op het vanaf 2011-2012 ingevoerde nieuwe curriculum. De vertragersroutes bereiden studenten voor op het afstuderen volgens de criteria van 2012-2013. Met een in volgtijdelijkheid aangepast programma minimaliseert de opleiding de vertraging en voorkomt deficiënties omdat inhoudelijk hetzelfde programma gevolgd wordt. De informatie en verantwoording over de vertragersroute is te vinden onder C. Aanvullende Informatie MWD 2012-2013. (pag. 42)

De overige door de NVAO gevraagde verantwoording van : “deeltijdse variant, het verkorte traject voor mbo-ers ... specifiek de toekenning van EC's voor werkplekken” wordt eveneens in notitie “C. Aanvullende informatie 2012-2013” aangeleverd.

In 2013-2014 zal de opleiding de ingeslagen weg vervolgen. Op basis van reguliere evaluaties en een evaluatie van het gehele pakket aan verbeteracties uit het “Verbeterplan 2012-2013” en de geformuleerde voornemens kunnen mogelijk nog nadere verbeteracties worden geformuleerd. In het najaar van 2013 zal een grondige evaluatie plaatsvinden van het verbeterplan. Als voorbereiding op de hervisitatie zal zij in een later stadium in een stand van zaken notitie ingaan op gerealiseerde verbeteringen in de opleiding.

Opleiding MWD
ISO
HR
September 2013

Bijlage . Geanalyseerde toetsen MWD 2012-2013

	Cursus	Cursus-beheerder	Analyse toetscie door	Deadline	Terug-koppeling Cursus-beheerder
1.	VT 1 MWDCAN01RV Culturele Antropologie (KG essaytoets)	Karin Koolen/ Bert Steenbeek	Willemien & Iris	07-05- 2013	05-06-2013
2.	VT 1 MWDCBA02RV Communicatieve basisvaardigheden (KG praktijktoets/assessment)	Ine Lelieveld	Willemien, Monique, Margo & Iris	24-04- 2013	05-06-2013
3.	VT 1 MWDPY01RV Psychologie (KG MC/schriftelijk)	Annette Strenght	Monique & Iris	14-05- 2013	09-07-2013
4.	VT 1 MWDECO01RV Economie (KG MC/schriftelijk)	Jacques Beekers	Willemien & Iris	14-05- 2013	05-06-2013
5.	VT 1 MWDAGO01RV Agogiek (KG MC)	Ine Lelieveld	Monique & Iris	14-05- 2013	09-07-2013
6.	VT 1 MWDPDG01RV Project Doelgroepen (PG verslag/presentatie)	Franka Fassotte	Willemien & Iris	21-05- 2013	10-07-2013
7.	VT 1 MWDPPM01RV Project Probleem van de MW cliënt (PG groep/individueel)	Franka Fassotte	Monique & Iris	28-05- 2013	05-06-2013
8.	VT 2 MWDSTA01RV Stage (PG verslag/presentatie)	Soraya Bos (BEB)	Willemien & Iris	28-05- 2013	05-06-2013
9.	VT 2 MWD2SL01RV Studieloopbaancoaching (SG verslag)	Willem Vermeijden	Monique & Iris	28-05- 2013	05-06-2013
10.	VT 2 MWDPED01RV Pedagogiek HERKANSING VOORAF (KG MC/schriftelijk)	Christianne Fok	Monique & Iris	02-06- 2013 (per mail)	03-06-2013
11.	DT 2 MWDGMP01RD Gezondheid en maatschappelijke positie (KG MC)	Cornelis Numan	Willemien & Iris	04-06- 2013	04-06-2013
12.	VT 2 MWDRAP01RV Rapporteren (KG verslag)	Monique Everts	Margo & Iris	11-06- 2013	08-06-2013
13.	VT 3 MWDOBI01RV Onderzoek en Beroepsinnovatie (KG casustoets)	Monique Strijk	Margo & Iris	11-06- 2013	28-06-2013
14.	VT 3 MWDWSB01RV WMO en sociaal (R'dams beleid) (KG schriftelijk)	Fred Sepp	Monique & Iris	11-06- 2013	12-06-2013

15.	DT 2 MWDPOW01RD Project Preventie en Outreachend Werk (PG verslag)	Annette Strengtholt	Monique & Iris	09-07-2013	10-07-2013
16.	VT 3 MWDWEM01RV WMO en Management (KG schriftelijk)	Astrid van Nassau	Margo & Iris	18-06-2013	28-06-2013
17.	DT 3 MWDEPO01RD Economie/politicologie (KG MC/open vragen)	Fred Sepp	Margo & Iris	18-06-2013	28-06-2013
18.	DT 3 MWDDNP01RD De normatieve professional (KG verslag)	Willemien Timmers	Monique & Iris	09-07-2013	10-07-2013
19.	VT 3 MWDSUP01RV Supervisie (PG verslag)	Froukje Lijfering, Nathaly Walker	Margo & Iris	25-06-2013	28-06-2013
20.	VT 4 MWDMIC01RV Maatschappelijk werk in de internationale context (KG verslag)	Cornelis Numan	Monique & Iris	09-07-2013	10-07-2013
21.	DT 3 MWD3SL01RD Studieloopbaancoaching (SG verslag)	Marjo Westerborg	Margo & Iris	25-06-2013	28-06-2013
22.	VT 4 MWDBEO01RV Beleid en organisatie (KG verslag)	Astrid van Nassau	Margo & Iris	09-07-2013	09-07-2013
23.	DT 4 MWD4WD01RD Werk (PG verslag)	Jean Marie Molina (BEB)	Margo & Iris	09-07-2013	09-07-2013
24.	DT 1 MWD1S101RD Studieloopbaancoaching (SG portfolio)	Marjo Westenberg	Monique & Iris	09-07-2013	10-07-2013
25.	DT 1 MWD1W201RD Werk (PG verslag)	Jean Marie Molina (BEB)	Margo & Iris	09-07-2013	09-07-2013
26.	DT 2 MWDGER01RD Systeemgerichte Hulpverlening II (KG casustoets)	Henk Koetsveld	Monique & Iris	09-07-2013	Niet gescreend
27.	DT 3 MWDIOM01RD Inleiding Omgaan met Mishandeling en Geweld HERTOETS (KG Open vragen)	Susan van der Schoor	Monique, Willemien & Iris	11-06-2013	12-06-2013
28.	VT 2 MWDSEM01RV Samenleving en MW (KG casustoets)	Willem Vermeijden	Margo & Iris	27-06-2013	28-06-2013

Overzicht totaal gescreende toetsen MWD 2012-2013

Leerjaar	Kennis Gestuurd	Praktijk Gestuurd	Student Gestuurd	Totaal per leerjaar
1	5	3	1	9
2	5	2	1	8
3	6	1	1	8
4	2	1		3
Totaal	18	7	3	28

B. Aanvullende informatie MWD 2012-2013

OPLEIDING MAATSCHAPPELIJK WERK EN DIENSTVERLENING (MWD)

INSTITUUT VOOR SOCIALE OPLEIDINGEN (ISO)

HOGESCHOOL ROTTERDAM

Inleiding “Aanvullende Informatie” 2012-2013”

De opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) van Hogeschool Rotterdam (HR) is op 24 en 25 september 2012 gevisiteerd door de NQA. Het visitatiepanel kwam tot een onvoldoende beoordeling voor standaard 3: *Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties*.

Op 3 juli heeft de NVAO in een brief aan HR kenbaar gemaakt dat ze NQA vraagt om een oordeel over een door de opleiding aan te leveren herstelplan. Daarnaast vraagt de NVAO het panel *“in zijn beoordeling mee te wegen in hoeverre de deeltijdse variant, het verkorte traject voor mbo’ers en het aangepaste programma voor vertragersgroepen verantwoord zijn verkort dan wel aangepast. De aandacht van de NVAO gaat hierbij specifiek uit naar de toekenning van EC’s voor werkplekleren.”*

In voorliggend document gaat de opleiding MWD in op de door de NVAO gevraagde extra informatie m.b.t. verkort MBO-traject, programma voor vertragers en toekenning EC’s voor werkplekken.

Inhoud Rapport “Aanvullende informatie 2012-2013

1. Verkort traject MWD voor MBO-studenten 2012-2013. p.42
 Bijlage: Inhoudelijke Verantwoording Verkorte route.....p.44
 Bijlage: Curriculum Verkorte MBO Route 2012-2013.....p.47
2. Verantwoording aangepaste studieroutes voor vertragers.....p.49
3. Toetsing en beoordeling van de werkpraktijk in deeltijd.....p.52

Opleiding MWD
ISO
HR
September 2013

1. Verkorte route MWD voor mbo-4-studenten 2012-2013.

De opleidingen van het Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO) van Hogeschool Rotterdam (HR), waaronder de opleiding MWD, kenden tot en met het studiejaar 2012-2013 de mogelijkheid tot verkorting van de bachelor studie voor voltijd en deeltijd studenten, tot drie studiejaar. De mogelijke verkorting gold voor mbo-afgestudeerden met een verwant mbo-diploma op niveau 4, dat niet langer dan 5 jaar geleden voor de start van het studiejaar was behaald. Vanaf het studiejaar 2013-2014 bestaat deze verkorte route niet meer en volgen alle mbo-afgestudeerden de reguliere vierjarige opleiding. De keuze van verwante opleidingen is gebaseerd op onderzoek naar eindkwalificaties van mbo-4 opleidingen door de onderwijsmanager van de opleiding MWD, welke in de landelijke "Schutsluit" afspraken al als verwant waren gekwalificeerd.

De route is ontworpen om verwante mbo-4-studenten niet zonder meer een verkorting van een studiejaar toe te kennen, maar pas nadat zij hadden aangetoond hiervoor gekwalificeerd te zijn. Landelijk verviel de wettelijke basis voor de "De Schutsluit" afspraken, op grond waarvan verwante mbo-4 studenten zondermeer recht kregen op een verkorting van de studie. ISO wilde met een aangepaste route ook onnodige vertraging of uitval voorkomen indien een verkorting te zwaar of te moeilijk zou blijken.

In het eerste kwartaal, "het brugkwartaal" werd een specifiek curriculum aangeboden. Alleen met positieve toetsresultaten in dit brugkwartaal kregen studenten toestemming de studie voort te zetten in een aangepast verkort curriculum van drie kwartalen. Indien het hele studiejaar succesvol werd afgerond konden studenten verder in het regulier derde studiejaar. Verwante mbo-4-studenten konden er ook bij aanvang van de studie, op basis van de resultaten van het startgesprek, voor kiezen in het reguliere eerste jaar te starten. Het startgesprek en het brugkwartaal maakten een zorgvuldige individuele afweging en selectie mogelijk voor een verkorte studieroute.

ISO is overgegaan tot het opheffen van de verkorte route vanaf 2013-2014 vanwege:

- o de in de politiek aangekondigde toekomstige verkorting van de MBO-4 opleiding tot drie jaar;
- o de organisatorische druk en de tijdsdruk voor opleiding en studenten;
- o de "didactische sprong" die veel mbo-studenten moesten maken naar het hbo. De verkorte route kende een sterk kennisgestuurde karakter.

Voorwaarden voor studieverkorting

Om in aanmerking te komen voor studieverkorting moest de student voldoen aan een aantal criteria.

- *Verwante mbo-4- vooropleiding*
De eerste voorwaarde voor studieverkorting is een verwante mbo-4-vooropleiding maximaal vijf jaar geleden afgerond. Voor een overzicht van verwante mbo-4-opleidingen zie hieronder.
- *Deelname aan start- of intakegesprek verplicht*
De haalbaarheid van studieverkorting werd besproken in een startgesprek. Aan de hand van een startmeter en het doorstroomportfolio werd de geschiktheid van de student voor een verkorte route vastgesteld. Het gesprek resulteerde in een advies over al dan niet verkorting en over deelname aan (één of enkele lesprogramma's) van de Summerschool.
- *Invullen van doorstroomportfolio*
De student was verplicht een doorstroomportfolio aan te leveren voor het startgesprek. Hierin gaf de student inzicht in zijn studiegeschiedenis, -vaardigheden en -motivatie.
- *Succesvolle deelname aan het brugkwartaal*
Aan het einde van het brugkwartaal werd vastgesteld of de student daadwerkelijk in aanmerking kwam voor studieverkorting. Studenten stroomden dan door naar of het reguliere eerste jaar of naar een verkort curriculum van drie kwartalen. Het besluit van de opleiding viel aan het einde van kwartaal een.

- *Criteria beoordeling verkorte route.*
 - *Voldoende studieresultaten, maximaal één onvoldoende beoordeling;*
 - *Geen beoordeling lager dan een vier;*
 - *Geen studie achterstand; afronding in week 10 van kwartaal 1*
 - *Maximaal te herkansen cursussen: drie voor voltijd, twee voor deeltijd.*
 - *Positief advies door studieloopbaancoach; o.a.op studievaardigheden*

Het curriculum van de verkorte route

- Het verkorte eerstejaarsprogramma omvatte 50% van het reguliere eerste studiejaar en 50% van het tweede studiejaar.
- Feitelijk werd de vrijstelling van 60 ec geëffectueerd aan het einde van het eerste volledige studiejaar, nadat de student had voldaan aan de eisen.
- De student moest zijn propedeuse binnen twee studiejaar gehaald hebben. Hiervoor moet de student alle propedeusecursussen, inclusief de keuzevakken met een voldoende hebben afgesloten. De propedeuse cursussen zaten tot en met kwartaal 4 in het curriculum.
- De keuze van de vrijstellingen voor cursussen uit het reguliere 1^e en 2^e studiejaar is gebaseerd op basis van programmavergelijking tussen verwante mbo-4- opleidingen en de eerste twee studiejaar van de reguliere opleiding. Het verkorte programma van brugkwartaal en de daaropvolgende 3 kwartalen omvatte juist die cursussen waar de mbo-student zich nog niet in had verdiept. Dat waren vooral de theoretisch georiënteerde cursussen en specifieke MWD -methodische cursussen.
- De verkorte route is steeds ter goedkeuring voorgelegd aan de onderwijsexamencommissie en alleen na goedkeuring ingevoerd.
- Zie verder bijlage "Inhoudelijke verantwoording van de Verkorte Route".

Het selecterende effect van het brugkwartaal blijkt uit het gegeven dat in 2011-2012 50% en in 2012-2013 70% niet verder mocht in de verkorte route. Deze studenten volgden vervolgens het reguliere eerste jaars programma, waarbij niet gevolgde cursussen moesten worden ingehaald.

Verwante mbo-4- vooropleidingen 2011-2012 en 2012-2013

MWD: voor voltijd en deeltijd

Sociaal Cultureel Werk 4 (SCW-4),

Sociaal Pedagogisch Werk,(SPW-4)

Pedagogisch Werk 4 uitstroom profiel Jeugdzorg

Sociaal Maatschappelijke Dienstverlener 4,

Sociaal Juridisch Medewerker- Sociale Zekerheid, 4

Sociaal Juridische Dienstverlener4

Maatschappelijke zorg 4 (zowel gehandicaptenzorg als volwassenwerk)

Sociaal Maatschappelijk Dienstverlener 4

voor de deeltijd, bovendien

Dienstverlening en gezondheidszorg 4,

Onderwijsassistent niveau 4 (SPW)

Bijlage: Inhoudelijke verantwoording Verkorte Route

Propedeuse: Opgenomen:

Theorieën Mens & Maatschappij:

Sociologie	2 EC
• Psychologie	2 EC
• Recht	2 EC
• Politicologie	2 EC
• Agogiek	2 EC

Bovengenoemde wetenschappen worden beschouwd als basiswetenschappen.

Praktijktheorieën en methoden/technieken MWD:

Communicatieve Basisvaardigheden	2 EC
• Communicatieve Beroepsvaardigheden	2 EC
• Onderzoeksvaardigheden	2 EC
• Werkmethoden 1	2 EC

Voor basisvaardigheden is gekozen om het HBO niveau te waarborgen; voor beroepsvaardigheden en werkmethode om een goede maatschappelijk werkbasis te hebben, voor onderzoeksvaardigheden omdat ze de basis vormen voor het afstuderen en als voorbereiding op het project van "Projectmatig en Multidisciplinair Werken aan Grootstedelijke Werkstukken" (PMG).

Praktijk/Stage en SLC:

• Oriënterende MWD stage.	4 EC
• SLC	1 EC
Subtotaal	23 EC

Studenten uit de diverse mbo opleidingen zijn wel in aanraking geweest met de praktijk, maar niet op HBO-MWD niveau. Daarom is een oriënterende stage opgenomen.

Keuzevakken/deficiëntie lessen

Variabel/deficiëntievakken	2-6 EC	4 EC
----------------------------	--------	------

Tweede jaar opgenomen:

Theorieën Mens & Maatschappij:

• Pedagogiek	2 EC
• Psychiatrie/psychopathologie	2 EC

Beide vakken zijn opgenomen, omdat ze behoren tot de basiswetenschappen voor de maatschappelijk.

Praktijktheorieën en methoden/technieken MWD:

• Individuele hulpverlening	2 EC
• Systeemgerichte hulpverlening	2 EC
• Groepswork	2 EC
• Practicum	2 EC

De eerste drie cursussen behoren tot de gereedschapskist van de maatschappelijk werker. Practicum is opgenomen, zodat de student in simulatie kan oefenen in contact met cliënten.

Combinatie van Mens & Maatschappij en Praktijktheorieën & methoden:

- Gezondheidskunde 2 EC
- Rapporteren 3 EC
- Normatieve professionaliteit 3 EC
- Samenleving en maatschappelijk werk 2 EC

Gezondheidskunde vanwege de bio-psycho-sociale basis van het profiel.

Rapporteren behoort tot het basisgereedschap.

Normatieve professionaliteit vanwege de normatieve vraagstukken in de praktijk. In dit vak zit ook een belangrijk deel Filosofie, een vak dat niet is gevolgd uit het 1^e jaars programma. Samenleving en maatschappelijk werk is opgenomen in verband met de aspecten van "Signaleren" en de macroaspecten van het beroep, met naast Methodiek ook Economie, Culturele antropologie (basis) en Sociologie (vervolg)

Praktijk/Stage en SLC:

- Project Multiprobleem gezinnen 3 EC
- PMG 6 EC
- SLC 2 EC
-

Project (inclusief buitenlandreis) en PMG zijn belangrijke 2^e jaars vakken voor zowel kennis van het beroep als kennis/ervaring hebben van onderzoek doen.

Subtotaal	33 EC
Totaal	60 EC

Propedeuse: vrijstelling:**Theorieën Mens & Maatschappij:**

- Economie 2 EC
- Culturele antropologie 2 EC
- Organisatiekunde 2 EC
- Filosofie 2 EC

Economie, Culturele antropologie en Filosofie komen terug in 2^e jaars vakken. Organisatiekunde komt deels aan de orde binnen groepswork. Vandaar de keuze voor vrijstelling van deze vakken.

Praktijk/Stage en SLC:

- Projecten 14 EC
- SLC 2 EC

Studenten nemen direct deel aan projecten van het tweede jaar. Hierdoor kregen zij noodzakelijke basisinformatie voor projecten van 2^e jaar.

Praktijktheorieën en methoden/technieken MWD:

- Communicatieve Basisvaardigheden 1 EC
- Communicatieve Beroepsvaardigheden 2 EC
- Werkmethoden 1 2 EC
- Beroep MWD 2 EC
-

Studenten hebben deze kennis en vaardigheden hebben opgedaan binnen hun eerdere opleiding.

Subtotaal	31 EC
-----------	-------

Tweede jaar vrijstelling:

- Diversiteit in de stad 2 EC

Deels wordt dit gecompenseerd door het vak Pedagogiek. Studenten zitten in een aparte groep, zodat meer aandacht geschonken kan worden aan de inhoud van dit vak binnen Pedagogiek.

- Werkplaats 1 3 EC
- Werkplaats 2 (systeem II) 1 EC

Online hulpverlening en Werken met systemen II worden niet als absolute basis aangemerkt.

- Gezondheid en maatschappelijke positie 2 EC

Voor dit vak is vrijstelling gegeven omdat het deels terug te vinden is in Gezondheidskunde en in Samenleving en maatschappelijk werk.

- Individu en maatschappelijk werk (min Th. M&M) 1 EC
- Sociale relaties en maatschappelijk werk (min Th. M&M) 1 EC
- Practicum (min kwartaal 1) 1 EC
- Project Preventie 3 EC

Dit project is gesitueerd in het eerste kwartaal.

- Stage van het 2^e jaar 6 EC

De oriënterende stage is een oriëntatie op het maatschappelijk werk op HBO niveau.

- Keuze vakken 6 EC

Keuzevakken zijn door de opleiding aangewezen als deficiëntie-cursussen.

- SLC 3 EC

1EC op 1^e jaars niveau en 2 EC voor het 2^e jaar.

Subtotaal	29 EC
Totaal vrijstelling	60 EC

Bijlage: Curriculum Verkorte MBO Route voltijd 2012-2013

ROM	ISO verkorte route (60 EC)			
	1 brugkwartaal	2	3	4
Kennisgestuurd: 33EC				
Theorieën M&M	Sociologie <u>Competentie 2 en 3</u> (2EC P)	Gezondheidskunde <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC)	Politicologie <u>Competentie 3 en 9</u> (2EC P)	Pedagogiek <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC)
	Psychologie <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC P)		Psychiatrie/Psychopathologie <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC)	
	Recht <u>Competentie 2 en 3</u> (2EC P)			
Methodiek	Agogiek <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC P)	Individuele hulpverlening <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC)	Werkplaats 2 Groepswerk <u>Competentie 2 en 3</u> (2EC)	
	Werkmethoden 1 <u>Competentie 1,2 en 6</u> (2EC P)		Systeemgerichte hulpverlening <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC)	Samenleving en maatschappelijk werk <u>Competentie 2 en 3</u> (2 EC)
			Normatieve Professionaliteit <u>Competentie 3, 5 en 8</u> (3EC)	
Vaardigheden	Communicatieve beroepsvaardigheden <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC P)	Practicum <u>Competentie 1,2 en 3</u> (2EC)		
	Communicatieve basis Vaardigheden (Instaptoets Nederlands) <u>Competentie 1 en 2</u> (2EC P)	Rapporteren Competentie 4 en 6 (3EC)	X	
		Onderzoeksvaardigheden <u>Competentie 3 en 9</u> (2EC P)		
Praktijkgestuurd: 15 EC	X	Project Multiprobleemgezinnen en zorgmijders <i>(Curatieve kracht van outreachend werken)</i> <u>Competentie 1,2 en 6</u> (3EC)	PMG <u>Competentie 3, 6 en 9</u> (6 EC)	
		Oriënterende MWD Stage <u>Competentie 1,4,7</u> (4 EC P)		
Studentgestuurd: 8 EC	Slc <u>Competentie 7</u> (1EC P)	Slc <u>Competentie 7</u> (2EC)		
		Keuzevakken/ Def.(2-6EC P)		

curriculum Verkorte route Deeltijd 2012-2013.

		ISO deeltijd verkorte route (60 EC)		
Rotterdams Onderwijsmodel		Semester 3 Oriëntatie op het beroep Methodisch werken Competentie 1,2,3 en 7 Niveau I en II		Semester 4 Ontwerpen en verantwoorden Competentie 1,2,3 en 7 Niveau II
Kennisgestuurd onderwijs 28 EC	Inl. Psychologie en gezondheidspsychologie (3 EC P)	Sociologie (2 EC P)	Recht (2 EC)	Filosofie (3 EC)
	Agogiek (3 EC P)	Systeemgerichte hulpverlening (3 EC)	Keuzevak (Deficiëntie vak: Nederlands of studievaardigheden (2 EC)	Onderzoek en beroepsinnovatie (3 EC)
	Pedagogiek (3 EC P)			
Praktijkgestuurd onderwijs 28EC		Beroep MWD en werkmethoden (2 EC P)	Communicatieve beroepsvaardigheden gespreksvoering en werkmethoden mwd (4EC P)	
	Werk (5 EC P)	Werk (5 EC P)	Werk (5 EC)	
Studentgestuurd onderwijs 4 EC	SLC Competentie 7: Niveau I Instaptoets Nederlands (1 EC P)	SLC Competentie 7: Niveau II (2 EC)		
		Intervisie Competentie 7: Niveau II (1 EC P)		

Voor de deeltijd zijn bij de samenstelling van het programma dezelfde argumenten gebruikt als bij de voltijd.

2. Verantwoording aangepaste studieroutes voor vertragers MWD.

De opleiding MWD kent in volgtijdelijkheid aangepaste leerroutes voor vertragers. (Deze zijn beschikbaar). De leerroutes worden door de curriculumcommissie ontworpen en aan de onderwijsexamencommissie van MWD voorgelegd. Doel is de achterstand die studenten oplopen te minimaliseren en het voorkomen van deficiënties. Alleen voor instromers van 2010 geldt dat de inhoud van de aangepaste vertragersroutes voor jaar een en twee gebaseerd was op het oude curriculum van 2010-2011. Daarna gelden de inhoudelijke richtlijnen van het vernieuwde curriculum.

Verantwoording

Cohort 2010-2015

Voor dit cohort (gestart in 2010) geldt de "Vertragersroute Voltijd 2010-2015". (beschikbaar).

- Studenten hebben hun propedeuse gehaald maar hebben vertraging opgelopen in het programma van jaar twee. Het betreft hier het oude curriculum.
- In het 1^e semester van 2012-2013, een inhaalsemester, volgt de student een individueel programma, dat is opgesteld door studentzaken in samenwerking met de SLC-docent van de groep vertragers op basis van het oorspronkelijke curriculum.
- In het 2^e semester van 2012-2013 starten studenten die minimaal 45 ec exclusief keuzevakken hebben gehaald met het reguliere derdejaars programma van semester 1. Zij volgen daarin Stage (20 ec nieuwe programma 2012-2013), SLC (3 ec nieuwe programma 2012-2013), Supervisie en de Normatieve professional. En een aantal vakken binnen het reguliere programma.
- In het 1^e semester 2013-2014 vervolgen studenten het reguliere derdejaarsprogramma 2012-2013 van semester 2 (Stage 20 ec), SLC (3 ec), Supervisie en Normatieve professional, en een aantal vakken binnen het reguliere derdejaarsprogramma.
- In het 2^e semester 2013-2014 mogen de studenten die de stage met een voldoende hebben afgerond en een voldoende hebben voor de cursus Onderzoek en beroepsinnovatie starten met het dan geldende reguliere afstudeerprogramma met SLC uit het vierdejaars programma.
- In het 1^e semester 2014-2015 volgen de studenten de minor, nadat het dan actuele major programma is afgerond zonder teveel achterstand de minor.
- Als het hele major programma met een voldoende is afgerond en de minor is met een voldoende afgesloten heeft de student recht op het diploma.

Omdat deze studenten vanaf 2012-2013 cursussen volgen uit het nieuwe curriculum, worden zij beoordeeld op basis van de criteria voor stage en afstuderen die vanaf 2012-2013 geldig zijn. De studenten lopen geen deficiënties op.

Cohort 2011-2016

Deze studenten (gestart in 2011) volgen de "Vertragersroute Voltijd 2011-2016." (beschikbaar) Zij doen dit op basis van het vanaf 2011 ingevoerde vernieuwde curriculum.

- Studenten hebben hun propedeuse gehaald maar achterstand in het programma van jaar twee.
- In het 1^e semester 2013-2014, het inhaalsemester heeft de student een individueel programma, dat is opgesteld door studentzaken in samenwerking met de SLC docent van de groep vertragers.
- In het 2^e semester 2013-2014 starten studenten die minimaal 45 ec exclusief keuzevakken hebben gehaald in een aparte groep met het derdejaars programma van semester 1 (stage (22 ec), SLC (1ec), Supervisie en Ethiek). Een aantal cursussen volgen de studenten binnen het reguliere programma.

- In het 1^e semester 2014-2015 vervolgen studenten het reguliere derdejaars programma van semester 2 (stage (22 ec), SLC (1 ec), Supervisie en de Normatieve professional, programma van 2013-14) en volgen resterende vakken binnen het regulier programma.
- In het 2^e semester 2014-2015, als de student de stage met een voldoende heeft afgerond en een voldoende heeft voor de cursus Onderzoek en beroepsinnovatie, volgt de student met het reguliere afstudeerprogramma (22 ec), het reguliere kennis gestuurde programma en SLC (1ec).
- In het 1^e semester 2015-2016: nadat de student het major programma heeft gevolgd zonder teveel achterstand volgt de student het volgen van een minor.
- Als het hele major programma met een voldoende is afgerond en de minor is met een voldoende afgesloten heeft de student recht op het diploma.

Omdat het gehele programma is gebaseerd op het nieuwe curriculum van 2011-2012 en 2012- 2013 is er alleen sprake is van een volgtijdelijke verandering en zijn er geen deficiënties.

Cohort 2012-2015 Vertragers door niet halen van cursus "Onderzoek en Beroepsinnovatie"

- De student die een onvoldoende heeft behaald voor de cursus Onderzoek en beroepsinnovatie kan niet worden toegelaten tot het afstudeerprogramma.
- In semester zeven wordt de cursus Onderzoek en beroepsinnovatie extra aangeboden met dezelfde eisen en structuur van semester zes. Daarnaast kan de student in dit semester al voorbereidend werk verrichten voor het afstuderen om de vertraging te minimaliseren.
- In semester acht (2013-2014) kan deze student bij afronding van "Onderzoek en beroepsinnovatie" alsnog toegelaten worden tot de cursus afstuderen.
- Deze student studeert af aan het eind van semester 9 in 2014-2015. Hij volgt de apart aangeboden cursussen "Onderzoeksmethodologie" en "Onderzoek en Beroepsinnovatie".

Cohort 2012-2015. Vertragersroute als gevolg van niet afronden van stage 3 en 4

- Deze student kan niet worden toegelaten tot het afstudeerprogramma.
- De student heeft het volgende studiejaar een verlengde stage en rondt die alsnog met een voldoende af. Hij loopt een vertraging op van één semester.
- De student volgt in een groep vertragers het programma 2011-2016.

Vertragersroute afstudeerders 2012-2013

In 2012-2013 hebben 2 docenten van MWD een specifiek traject voor vertraagde afstudeerders opgezet. De groep bestond uit 26 actieve studenten die alleen nog het onderdeel "Afstuderen " uit jaar 4 moesten afronden. In deze groep waren drie subgroepen te onderscheiden:

1. Drie studenten uit een cohort langer dan 2 jaar geleden. De afstudeerproducten van die cohorten bestaan uit een werkdocument en een publicatie.
2. Tien studenten uit cohort 2011-2012. De afstudeerproducten van die cohorten bestaan uit een projectverslag, een beroepsproduct, een presentatie en een proeve van bekwaamheid.
3. 13 studenten uit cohort 2011-2012 die ingestroomd zijn in het programma 2012-2013. De gevraagde afstudeerproducten en de daarbij horende eisen zijn identiek aan het reguliere cohort 2012-2013.

Beoordelingscriteria afstudeerproducten

Studenten uit cohorten langer dan twee jaar geleden (1^e subgroep) en studenten uit cohort 2011-2012 (2^e subgroep) hadden in het verleden andere beoordelingscriteria dan de studenten van cohort 2012-2013. Deze criteria voldeden niet aan de huidige (2012/2013) afstudeereisen die de opleiding stelt.

Om deze discrepantie op te lossen, zijn voor de afstudeerproducten van de studenten uit de eerste en tweede groep alsnog de beoordelingscriteria toegepast van het afstuderen 2012-2013 (beoordelingsformulier is beschikbaar). Deze vernieuwde criteria zijn tijdig gecommuniceerd naar de

studenten en hebben niet geleid tot bezwaren. Deze handelwijze is tot stand gekomen in overleg met onderwijsexamencommissie en de afdeling juridische zaken van Hogeschool Rotterdam (ABZ)

Borging kwaliteit criteria en eindniveau.

Ter borging van de kwaliteit heeft een externe medewerker van Onderwijs en Kwaliteitszorg een review achteraf op de kwaliteit van de beoordelingen. In totaal zijn drie afstudeerwerkstukken gereviewd: uit de 1^e, 2^e en 3^e subgroep. Bij alle gescreende werkstukken kon de toegepaste voldoende/onvoldoende grens worden onderschreven. De beoordelingsformulieren zijn alle voorzien van duidelijke feedback. (De review is beschikbaar).

3. Toetsing en Beoordeling van de werkpraktijk in deeltijd.

1.1. Inleiding

De deeltijdopleidingen van het instituut ISO kennen het concurrency model als basisprincipe voor het leren van de student. Leren op school en werken en leren in de beroepspraktijk lopen parallel. In de reflectie over beide gaat het steeds om een dubbele vraagstelling: wat heb ik in mijn beroepspraktijk aan mijn studie en wat heb ik in mijn studie aan de beroepspraktijk? De student leert competenties op adequate wijze en in de onderlinge samenhang toe te passen in de praktijk. Of een student dat kan valt af te lezen aan het gedrag dat hij in de uitvoering van zijn werkzaamheden vertoont. Dit wordt zichtbaar door te kijken naar de gemaakte keuzes, de verantwoording daarvan en met name de reflectie daarop.

De didactiek in het deeltijdonderwijs is dan ook gericht op de uitwisseling tussen het binnenschools en het buitenschools leren en is afgestemd op de leef- en werkervaring van de studenten. Het gaat in het deeltijdonderwijs om een integratie van beide vormen van leren zodat de student in een samenhangend leerproces de competenties kan ontwikkelen. Daarom stelt de opleiding werken tijdens de studie verplicht.

De werkzaamheden van de student kunnen betaald of onbetaald zijn. Gedurende het eerste jaar werken studenten minimaal 560 uur per jaar - 14 uur per week – met regelmaat (vanwege de continuïteit) bij een instelling. Vanaf het tweede studiejaar werken studenten minimaal 672 uur per jaar - 16 uur per week – met regelmaat bij een instelling. De instelling en functie moeten door de opleiding goedgekeurd zijn als *relevante praktijkplaats*. De praktijkplaats moet mogelijkheden bieden om de competenties van de opleiding op het vereiste niveau te kunnen ontwikkelen. De studiebelasting komt overeen met de vereiste uren die studenten in de praktijk werken. Voor het 1e jaar is dat minimaal 560 uur (20 ec) per jaar, voor het 2e, 3e, en 4e jaar is dat minimaal 672 uur (24 ec) per jaar. De tijd voor de opdrachten in de praktijk en de voorbereiding op de praktijktoetsing is daarbij inbegrepen.

2.1. Criteria beoordeling van de praktijkplaats

De praktijkplaatsen van deeltijdstudenten zijn zeer divers en kennen verschillende vormen. Sommige studenten vervullen een onbetaalde (vrijwillige) functie, anderen zijn werknemer met een arbeidscontract bij een instelling. Aan alle praktijkplaatsen worden dezelfde specifieke eisen gesteld. De instelling zorgt voor een *praktijkbegeleider* die de student minimaal 2 uur per maand begeleidt. Deze praktijkbegeleider is HBO-gediplomeerd en heeft aantoonbare ervaring in het uitvoerende sociale werk. In het eerste jaar kan dit een werker uit het brede agogische werkveld zijn; in de volgende jaren moet hij HBO-gediplomeerd zijn in de relevante opleiding (MWD, SPH, CMV, Pedagogiek).

De werkzaamheden die een student als vrijwilliger of werknemer voor de praktijkinstelling verricht moeten hen de mogelijkheid bieden te werken met de doelgroepen van het sociale werk, te participeren in en vanuit de organisatie en zich te ontwikkelen tot een professional. Taken en functie moeten hen de mogelijkheid bieden hun competenties te ontwikkelen naar de eindtermen van de opleidingsprofielen. De praktijk van de deeltijdstudent start bij aanvang het studiejaar, maar uiterlijk op 1 oktober van het lopende studiejaar. Een student die langer dan zes weken geen praktijkplaats heeft of niet werkt kan niet in deeltijd studeren.

Vereisten

Algemeen:

- De student verricht werkzaamheden die passen bij de inhoud en het niveau van de opleiding.
- De student ontvangt een formele verklaring van een bevoegde representant van de organisatie over het aantal in de beroepspraktijk gewerkte uren, middels het door de opleiding verstrekte formulier.

Specifiek voor jaar 1:

- Werkt 560 uur per studiejaar, 14 uur per week.
- Het werk is regelmatig over het jaar verspreid.
- Werkt in het brede agogisch veld.
- Er is contact met de doelgroep/klanten.

Specifiek voor jaar 2:

- 672 uur per studiejaar, 16 uur per week.
- Het werk is regelmatig over het jaar verspreid.
- Werkt in het specifieke werkveld waarvoor wordt opgeleid. (MWD)
- Werkt met de doelgroep/klanten.
- In de instelling wordt methodisch gewerkt.

Specifiek voor jaar 3 en 4:

- 672 uur per studiejaar, 16 uur per week.
- Het werk is regelmatig over het jaar verspreid.
- Werkt in het specifieke werkveld waarvoor wordt opgeleid.(MWD)
- Werkt met de doelgroep/klanten.
- In de instelling wordt methodisch gewerkt.
- Het werk biedt de student de mogelijkheid om te participeren in het instellingsbeleid.
- Het werk biedt de student de mogelijkheid om taken te verrichten met leidinggevende aspecten.

2.2. Toetsing en beoordeling van het werk in de praktijk

De opleiding beoordeelt de student voor het onderdeel Praktijk zowel kwantitatief als kwalitatief. Kwantitatief over het aantal uren dat hij in de praktijk heeft gewerkt, kwalitatief over door de student aangetoonde competentie-ontwikkeling in de praktijk.

Kwantitatieve beoordeling

Voor een voldoende *kwantitatieve beoordeling* moet de student voldaan hebben aan het minimum aantal gewerkte uren voor relevante praktijk. De student overlegt aan het eind van semester 1 en 2 aan de opleiding een door de praktijkleider ondertekende 'Opgave gewerkte uren'.

Als een student niet voldaan heeft aan het vereiste aantal gewerkte uren haalt hij de ontbrekende uren zo spoedig mogelijk in. De student bespreekt met de praktijkdocent wanneer hij dit doet.

Kwalitatieve beoordeling

De *kwalitatieve beoordeling* bestaat uit de beoordeling van de competentie-ontwikkeling van de student in de praktijk, op het vereiste niveau. De beoordeling gebeurt tweemaal per jaar *in het portfoliogesprek* tussen student en praktijkdocent, aan het eind van het 1e en 2e semester in ieder studiejaar.

Bewijzen van competentie-ontwikkeling

De studenten leggen verantwoording af over hun competentie-ontwikkeling en niveau in de praktijk aan de hand van een ingevuld " STARR-formulier" In dit formulier beschrijven studenten de praktijksituaties waarin ze de competenties hebben laten zien. Ze onderbouwen en verantwoorden het handelen en reflecteren hierop. Ze werken aan de hand van opdrachten uit Deel 2 van de praktijkhandleiding, *de Routeplanner*. Op basis van de reflectie formuleren zij persoonlijke professionele leerdoelen. Een relevante functionaris (werkbegeleider, collega, leidinggevende) op de werkplek accordeert het STARR-formulier. Het STARR-formulier biedt mogelijkheid voor het beschrijven van: - S = Situatie - T = Taak - A = Activiteit - R = Resultaat - R = Reflectie. Daarnaast leveren studenten aanvullend bewijsmateriaal voor het werk dat zij hebben verricht. Het bewijsmateriaal kan heel divers zijn, bijvoorbeeld: weergave van een gesprek met een cliënt, een brochure, verslag van een bijdrage aan een project, een activiteitenplan, een video-opname van een activiteit, een SWOT-analyse, materiaal van een presentatie, een behandelplan. Als er geen bewijsmateriaal in deze vorm voorhanden is vraagt de student aan een relevante collega, de praktijkbegeleider of de leidinggevende om feedback en voegt dit toe aan het STARR-formulier. De feedback moet wel gericht zijn op het handelen van de student in de beschreven situatie.

De opdrachten

In de routeplanner staan opdrachten beschreven die instructie geven over de competenties die studenten moeten aantonen. De opdrachten zijn geformuleerd aan de hand van competenties en indicatoren welke tegelijkertijd, in het kader van concurrency, in het binnenschoolse curriculum aan de orde zijn.

Competenties komen vaker terug in opdrachten, in die gevallen is er steeds een hoger niveau vereist;

Per opdracht mag de student één, maar ook meerdere STARR-formulieren inleveren om alle betreffende competenties aan te tonen. De praktijkopdrachten worden gedurende een semester uitgevoerd.

Aan het eind van een semester legt de student zijn STARR formulier en verder bewijsmateriaal voor ter beoordeling. Vanaf jaar 3 sturen studenten zelfstandig hun leerproces, wat betekent dat zij zelf bepalen in welk van de twee semesters ze de opdrachten ter beoordeling voorleggen.

Portfoliogesprek en beoordeling

Het eerste portfoliogesprek vindt plaats op de praktijkplaats. Naast de student en praktijkdocent is de praktijkbegeleider daarbij aanwezig. Zijn inbreng in het gesprek heeft de functie van feedback. Het tweede portfoliogesprek vindt plaats in de opleidingslocatie tussen student en praktijkdocent. De praktijkdocent bekijkt voorafgaand aan het gesprek de producten waarmee de student het competentieniveau aantoont. De student beoordeelt zichzelf voorafgaand aan het gesprek in het beoordelingsformulier. In het portfoliogesprek worden inhoud, resultaat, bewijsstukken en/of feedback uit de praktijk besproken, evenals de zelfbeoordeling van de student. De praktijkdocent stelt vragen en geeft feedback in een interactief gesprek. Op grond van dit gesprek beoordeelt hij achteraf met een cijfer aan de hand van een beoordelingsformulier.

Toekenning EC's

Na een 'voldaan' voor de kwantitatieve beoordeling en een voldoende kwalitatieve beoordeling worden per semester 10 EC voor de praktijk toegekend.

De Routeplanner is beschikbaar.